

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 800 lir - Leto XLIII. št. 255 (12.887)

Trst, četrtek, 29. oktobra 1988

primorski

dnevnik

OSREDNJA KNJIZNICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P
66001 KOPER
7096 AA
135723
PP 559
(linije)

Nepričakovano potovanje sovjetskega zunanjega ministra v Washington

Jutrišnji obisk Ševardnadzeja v ZDA prvi korak k srečanju Reagan-Gorbačov

*Šef sovjetske diplomacije prinaša osebno poročilo Gorbačova predsedniku ZDA
V Ameriki in Sovjetski zvezi prevladuje zmerni optimizem*

Eduard Ševardnadze (arhiv PD)

UROŠ LIPUŠČEK

NEW YORK — S podobnim presenečenjem, kot so v Washingtonu pred nekaj dnevi sprejeli dejstvo, da sovjetski voditelj Gorbačov med nedavnimi pogovori z ameriškim državnim sekretarjem Shultzom v Moskvi ni hotel določiti datuma svojega napovedanega obiska v ZDA, so sedaj sprejeli tudi uradno sovjetsko izjavo, da napovedano letošnje srečanje med Reaganom in Gorbačovom še vedno ni izključeno.

V Washingtonu in v Moskvi so včeraj istočasno objavili vest, da bo sovjetski zunanji minister Ševardnadze že jutri dopotoval v Washington, kjer naj bi po izjavah ameriških predstavnikov določili datum obiska sovjetskega voditelja Gorbačova v ZDA. Ševardnadze bo prinesel Reaganu osebno pismo generalnega tajnika KP SZ Gorbačova.

Poskus, da bi med zadnjim Shultzovim obiskom v Moskvi določili datum obiska, je propadel, ker je sovjetski voditelj Gorbačov nepričakovano postavil nove pogoje za srečanje. Kot trdi ameriški tisk, je Gorbačov Shultzu dejal, da kljub predhodnemu dogovoru, da bodo med njegovim obiskom v Moskvi določili datum novega ameriško-sovjetskega srečanja na vrhu, na takšen korak ni pripravljen, ker na področju tako imenovanih vesoljskih orožij ni prišlo do nikakršnega napredka.

Bivši sovjetski veleposlanik v ZDA Anatolij Dobrinin je včeraj v pogovoru za The New York Times izjavil, »da se je Gorbačov pripravljen srečati z Reaganom in podpisati sporazum o odpravi raket srednjega in kratkega dosega«. Dobrinin je tudi poudaril, da hoče Gorbačov samo zagotovilo, da bodo med srečanjem razpravljali o vseh vidikih nade-

lnjih ukrepov za zmanjšanje števila strateških jedrskih orožij in za prekinitev razvoja vesoljskih orožij, ki so znana kot priprave na vojno zvezd.

Dobrinin, ki je eden izmed najpomembnejših zunanjepolitičnih svetovalcev sovjetskega voditelja, je tudi izjavil, da SZ ne postavlja nikakršnih predpogojev ali ultimativ za srečanje na vrhu, razen prej omenjene zahteve. Poudaril pa je, da bodo glavne točke novega sporazuma o omejitvi števila strateških jedrskih raket in o omejitvi razvijanja vesoljskih orožij pogoj za izvedbo Reaganovega obiska v SZ v 1988. letu.

Med tem obiskom, uresničen naj bi bil do junija prihodnjega leta, naj bi podpisali omenjena sporazuma.

Več kot očitno so v Moskvi v zadnjih dneh bistveno spremenili svoje stališče o nadaljnjem tempu ameriško-sovjetskega dogovarjanja. Kot je izjavil Dobrin, je bil Gorbačov med zadnjimi pogovori s Shultzom v Moskvi razočaran nad tem, da ameriška stran ni konkretno odgovorila na predloge, ki jih je dal na mizo zunanji minister Ševardnadze še med septembrskim obiskom v Washingtonu.

V Washingtonu si še vedno niso na jasnem, zakaj je Gorbačov najprej odstopil od predhodnih dogovorov, sedaj pa naenkrat popustil. Če je mislil, da bo Reagan, ki se trenutno bori z velikimi notranjimi težavami, prisilil, da bo odstopil od nekaterih svojih strateških zamisli (vesoljska orožja), potem se je, kot pravijo v Washingtonu, zelo uštel. Pristati na takšno ultimativno zahtevo bi pomenilo preprosto kapitulacijo, zato nanjo Reagan pod nobenim pogojem ni mogel pristati. V tem so ga podprli na primer celo liberalci v ameriškem kongresu, ki so sicer zelo kritični do razvijanja vesoljskih orožij.

Obisk deželne delegacije PSI pri SZDL Slovenije

PSI za tesnejše sodelovanje ob meji in za zakonsko zaščito Slovencev

LJUBLJANA — Na skupnem zasedanju sveta za mednarodne odnose in komisije za manjšinska in izseljenska vprašanja republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije so včeraj govorili vidni predstavniki deželnega vodstva PSI iz Furlanije-Juljske krajine. Predsednik komisije Željko Jeglič je uvodoma poudaril, da gre za izvajanje sklepov portoroškega sestanka PSI - SZDL in da bo 23. decembra obiskala Videm delegacija socialistične zveze Slovenije. V delegaciji deželnega vodstva PSI so bili: deželni tajnik Ferruccio Saro, podpredsednik deželnega odbora Gianfranco Carbone, član deželnega vodstva in odgovoren za sredstva množičnega obveščanja Alessandro Perelli in tajnik socialistične skupine deželnega sveta Alessandro Colautti.

Deželni tajnik Saro je poudaril, da so v okviru sodelovanja z deželami skupnosti Alpe-Jadran še posebej zainteresirani za dvostranske odnose s sosednjimi deželami, predvsem s SR Slovenijo. Zaradi tega so socialisti soavtorji in odločni zagovorniki zakonskega predloga o obsejnim sodelovanju, saj bo sprejem tega zakona na drugačen način uveljavil deželo Furlanijo-Juljsko krajino v njenih naporih, da je aktivni povezovalac sosedov.

Saro je podrobno govoril o načelnem socialističnem stališču do zaščite slovenske manjšine in dejal, da so že imeli vrsto sestankov s predstavniki Slovencev in med njimi s SKGZ, da bi se dogovorili o predlogu zakonskega osnutka in o načinu razprave.

Nato je prešel na vlogo socialistične stranke v deželi in dejal, da se je njena volilna moč izredno povečala in da se bliža 20 odstotkom volivcev. Prihodnje leto bodo volitve in PSI računa na ponovno okrepitev, saj so postali osrednja sila, ki združuje razne interese, poleg tradicionalnega delavskega razreda tudi nove produkcijske sile in najbolj napredne sektorje. Socialisti žele modernizirati deželno stvarnost, ki naj postane sredstvo povezovanja Vzhoda in Zahoda. Še vedno je resen problem brezposelnosti, pa čeprav dosega v deželi 8,9 odstotka, medtem ko znaša povprečno v Italiji 12 odstotkov.

PSI vzdržuje z vsemi strankami normalne odnose, s KD in laičnimi strankami upravlja deželo, odnos s KPI je pozitiven. Z Listo za Trst, Furlanskim gibanjem in drugimi avtonomističnimi gibanji iščejo dialog, saj hočejo zmanjševati napetosti in ublažiti nacionalistično ozračje do slovenskega sveta.

Tudi Carbone je izhajal iz predvidevanj o krepitvi socialistične stranke, ki temelji na procesu spreminjanja družbe. Zato preraščajo stari razredni marksistični koncept in se sklicujejo na reformizem. Glede Slovencev in zaščite je ponovil obvezo, da bo PSI predložila svoj zakonski osnutek in da se bo zavzemala, da se v senatu nadaljuje razprava. Obširno pa je govoril o določenem razkolu, ki obstaja med slovenskimi in italijanskimi prebivalci, saj na primer zelo malo Italijanov zna slovensko in še tisti, ki so slovenščino naučili, so se je iz trgovskih

razlogov. Stanje pa je drugačno v Dolini Aoste in na Južnem Tirolskem. Potreben je dolg in vztrajen napor za premagovanje razlik, kar je edino lahko učinkovito. Na izrecno vprašanje enega izmed prisotnih je odgovoril, da obstaja logična razlika med stališči SKGZ in PSI, saj je SKGZ organizacija Slovencev, ki štiti slovensko manjšino, PSI pa je stranka, ki mora iskati širšo podporo. Treba je torej doseči privolitev širših krogov, tako da bo o zakonu mogoče ne samo normalno razpravljati, ampak ga tudi sprejeti in izvajati.

Glede Liste za Trst je Carbone potrdil, da je šlo za volilni sporazum, ki je končan in da vodi sedaj PSI politiko zmanjševanja vpliva Liste in vključevanja njenih volivcev v demokratične stranke. Glede stališča Nennija in njegovega marksističnega izvora pa je razgovor zaključil Saro, češ da je bil Nenni navdihovalec sedanjega tajnika Craxija in njegove avtonomne socialistične poti. Stranka se je spremenila, kot se je spremenila italijanska družba, in je njena politična usmeritev liberalno-socialistična, reformistična.

Kasneje se je socialistična delegacija sestala s predsednikom konference Jožetom Šmoletom, ki je podal krajšo informacijo o nekaterih najbolj perečih jugoslovanskih vprašanjih. Ta vprašanja, še zlasti pa podrobnejši program o medsebojnih odnosih in o krepitvi sodelovanja so bila poglabljena in sta jih poudarila tako Smole kot Saro med delovnim kosilom in med izmenjavo zdravljic. (B. S.)

Tiskovna konferenca na Kosovu

TRST — Telefonska zveza je možna le v zgodnjih jutranjih ali večernih urah, medtem ko v opoldanskih in popoldanskih se iz slušalke stalno oglašajo nevšečnosti, tut, tut, ki naznanjajo preobremenjeno linijo. Pa tudi kolegov, ki so po službeni dolžnosti v Prištini, ni lahko najti v hotelu, saj jih poklic sili na ulice, v urade, med ljudi. Med slovenskimi dopisniki, ki so od začetka tedna na Kosovu, sta tudi novinar Primorskih novic Miran Kljun in urednik Radia Koper Andrej Šumenjak. Oba smo dosegli po telefonu, iskanje pa ni bilo ravno lahko zaradi njune premičnosti.

Najpomembnejši politični dogodek pa je napovedan za danes in jutri, ko bo v Prištini petdeseterica tujih dopisnikov, ki so akreditirani v Beogradu. Glavno mesto Kosova bodo obiskali na pobudo Zveznega sekretariata za informiranje, razgovorjali pa se bodo z glavnimi voditelji avtonomne pokrajine. Med njimi bo tudi poročevalec Primorskega dnevnika, tako da bodo lahko bralci v prihodnjih dneh dobili nekaj vtisov iz prve roke o situaciji, ki je že vrsto let v ospredju pozornosti politične pa tudi kulturne in družbene javnosti sosednje republike.

Predsednik SZDL Slovenije Jože Smole je v razgovoru z delegacijo deželnega vodstva PSI obravnaval tudi nekatera pereča jugoslovanska vprašanja in še zlasti položaj na Kosovu. Zahodni tisk ni točno ocenil stanja, ker je bil ukrep predsedstva SFRJ preventiven, da ne bi prišlo do zaostrovanja krize. Srbija ni mogla posredovati, ker so ta vprašanja v zvezi s pristojnostmi in ji ustavni položaj tega ne omogoča. Sedaj je stanje na Kosovu mirno in ni nobenih demonstracij. Demonstracije so bile pred dnevi, priredile so jih srbske in črnogorske žene. Poleg albanskega iredentizma zapletata položaj na Kosovu še srbski in črnogorski nacionalizem.

Smole je napovedal konferenco SZDL Jugoslavije o Kosovu, za kar so izdelali tri pomembne predloge:

1. Pri reševanju vprašanj se je treba opreti na Socialistično zvezo delovnega ljudstva Kosova, saj so se do sedaj opirali zgolj na Zvezo komunistov in organe oblasti. Trajnejše politične rešitve pa niso možne brez soudeležbe vseh občanov Kosova, torej Albancev, Srbov in Črnogorcev.

2. Pospešeno je treba skrbeti za uvajanje resnične dvojjezičnosti, kar bi premostilo tradicije in krepilo medsebojno zaupanje.

3. Okrepiti je treba investiranje v razna gospodarska področja, in sicer s povezovanjem podjetij, ne pa da se sredstva centralistično vlagajo. Na tak način se bo gospodarstvo hitreje razvijalo in s tem bo posredno mogoče zaježiti tudi pretirano nataliteto. (B. S.)

V Cankarjevem domu rezijanski večer

LJUBLJANA — Na pobudo Društva slovenskih pisateljev je bil v ljubljanskem Cankarjevem domu včeraj literarni večer rezijanske poezije. Na njem sta sodelovala pesnica Silvana Paletti ter prof. Pavle Merku, ki je obenem predstavil rezijansko pesništvo. Palettijine pesmi kot tudi pesmi Rina Chineseja in Renata Quaglie so predstavili v izvorni obliki, zatem pa še v knjižnem jeziku.

Huda nesreča v Veliki Britaniji

LONDON — V angleški grofiji Lancashire je včeraj prišlo do hude prometne nesreče, ki je terjala 12 življenj. Avtocisterna se je ob vstopu na avtocesto prevrnila na kolono avtomobilov.

Stavke ohromile letalski in železniški promet

RIM — Stavke v prevoznem sektorju so tudi včeraj povzročale nemalo težav po vsej Italiji. Letalski družbi Alitalia in ATI sta morali odpovedati več kot 50 poletov, ob 14. uri pa je ponovna stavka železničarjev domala ohromila železniški promet še zlasti v srednji Italiji, pa tudi drugod. Železničarji bodo stavkali do 14. ure danes, z letali pa težave še nekaj dni ne bodo pojenjale, saj sta Alitalia in ATI odpovedali do 1. novembra najmanj 56 poletov dnevno.

Najresnejše je seveda stanje v letalskem prometu, kjer stavka velika večina uslužbencev letalske družbe Alitalia na rimskem letališču Fiumicino. V soboto pa bo v Lombardiji deželna stavka prevoznega sektorja in bodo tudi zaradi tega skrajno omejili število poletov z obeh milanskih letališč. Pri družbi Alitalia napovedujejo, da težave s prihodnjim tednom ne bodo pojenjale, kajti zaradi stavke osebja na letališču ni mogoče opravljati periodičnih pregledov in vzdrževalnih del na letalih. Tako je iz dneva v dan večje število letal na letališču v pričakovanju, da bodo opravili periodične

preglede, brez katerih iz varnostnih razlogov letala ne morejo vzleteti.

Včeraj je sicer prišlo do prvih srečanj za premostitev sedanje stavke, vendar pa bo pravo in morda odločilno srečanje šele danes, ko se bosta ministra za delo Formica in za prevoze Manino srečala s predstavniki družb Alitalia in ATI, združenja letalskih uprav in Intersinda na eni ter s predstavniki sindikalne zveze CIGI—CISL—UIL na drugi strani. Napovedujejo, da se srečanje ne bo končalo vse do doseganja sporazuma.

Medtem pa se stopnjujejo politične polemike v zvezi s stavko v prevoznem sektorju. Tako je odgovorni za prevoze v vodstvu KPI Lucio Libertini včeraj odšel na letališče Fiumicino, kjer je zagotovil podporo stavkajočim uslužbencem in poudaril, da je družba Alitalia neokretna do stavkajočih delavcev. sindikalist Del Turco, ki je voditelj socialistične struje v CGIL je poudaril isto, ko je dejal, da vsi govorijo samo o zadržanju uslužbencev, nihče pa ne obsoja zadržanja delodajalcev. Sindikat si prizadeva za doseganje pravične delovne pogodbe tudi za te uslužbenke.

Kar zadeva železnice je včerajšnja stavka povzročila vrsto zamud in ukinitev vlakov. Stavkalo je potujoče osebje državnih železnic in zaradi tega so ukinili od 30 do 40 odstotkov vlakov, v nekaterih deželah pa celo do 90 odstotkov vlakov. Ta stavka naj bi se končala danes čob 14. uri, vendar ni izključeno da je ne bi lahko podaljšali.

Ob teh dogodkih se je razvila zelo živahna politična razprava o zakonu, ki bi urejeval stavke v sektorjih, ki zadevajo nekatere javne storitve. O tem vprašanju bodo danes razpravljali zainteresirani ministri na sestanku, ki ga je sklical predsednik vlade Gorla. Mnenje o takem zakonu je ministrskemu predsedniku posredoval minister za pravosodje Vasalli, ki je med drugim poudaril, da je bil že v prejšnji zakonodajni dobi predložen v senatu zadevni zakonski osnutek, ki bi ga kazalo sedaj vzeti v poštev. Po mnenju ministra je moč vprašanje stavk v sektorju javnih storitev urediti samo z zakonom, kar pa zadeva možnost kazenskih sankcij je Vasalli proti takim ukrepom, pač pa so možne civilne sankcije, ki bi jih izvajal lahko kar delodajalec.

Temni oblaki na obzorju svetovnega gospodarstva

Negotovost na svetovnih borzah se nadaljuje Včeraj je klecnil tudi ameriški dolar

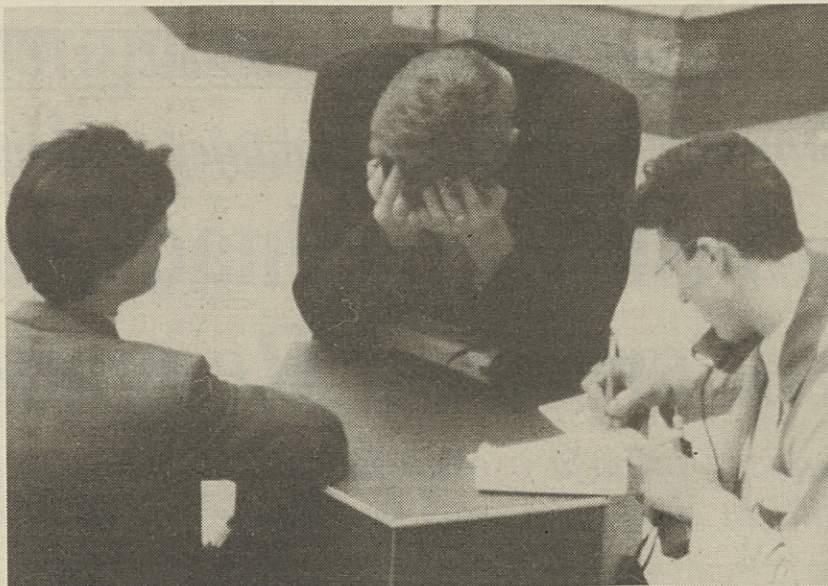
NEW YORK — Na svetovnih borzah je tudi včeraj vladala popolna negotovost. Medtem ko je wallstreetska borza ostala na torkovi kotaciji, saj je indeks Dow Jones narasel za komaj 0,02 odstotka, so v vseh ostalih zahodnih borzah z izjemo sydneyseke (+ 5,6 odstotka) kotacije padle, in sicer v Parizu 6,49 %, v Londonu 2,5 % v Frankfurtu 5,73 % in v Milanu 2,22%. Težave so bile tudi na tokijski borzi, kjer je indeks padel za 140,75 točke.

Da pa bi bila mera polna, so včeraj istočasno zabeležili občuten padec vrednosti ameriške valute na vseh denarnih borzah. Osrednje banke v Italiji, Švici, Nizozemski in Japonski so pokupile ogromne količine dolarjev, a to ni zaustavilo padca. V Italiji je zdrknil na 1268,8 lire (-1,25 %) in v Frankfurtu na 1,7764 marke (-1,53%). Ko pa je predsednik Evropske komisije Jacques Delors včeraj v Strasbourgu izjavil, da bodo ZDA poskušale znižati vrednost svoje valute na 1,6 marke, je dolar padel tudi na ameriških borzah. Delors je včeraj poudaril, da mora Evropa strniti svoje moči, ker je nedopustno, da jo za vsak »ameriški pre-

hlad prizadene prava gripa«. Delors je tudi navedel, da je treba ojačiti Evropski denarni sistem, in sicer z vstopom britanskega funta in z ukinitvijo višjega nihanja za italijansko liro. Vrednost italijanske valute se lahko sedaj giblje do 6%, medtem ko lahko druge evropske valute nihajo le do 2,5%.

V Evropi seveda z zaskrbljenostjo sledijo razvoju dogodkov. Osrednje banke so z izjemo zahodnonemške že dale vedeti, da ne bodo v nedogled podpirale dolarja, če ne bo washingtonska administracija sprejela primeren ukrepov. V bistvu bi moral Washington znižati trgovinski in proračunski primanjkljaj. Sedanja posvetovanja med Reaganom in Kongresom pa po vsem sodeč niso prepričala borznih operaterjev. V Beli hiši vlada optimizem, ki pa se ne odraža na borznih in tečajnih kotacijah.

Finančni krogi obenem opozarjajo, da bo treba čimprej ukrepati, ker sedi svetovno gospodarstvo med drugim na ognjeniku dolžniške krize, ki lahko vsak čas izbruhne.

Utrujenost in obup borznega operaterja na londonski borzi (Telefoto AP)

Odložili razpravo o spremembah ustave

BEOGRAD — Razpravo o osnutku sprememb jugoslovanke ustave so na včerajšnjem zasedanju odbora zveznega zbora za delo, zdravje in socialno varnost preložili: podprli so namreč ugovor slovenske delegacije glede metode dela ustavne komisije, ki, kot so dejali, ni upoštevala dostojanstva delegatov in osnovnih demokratičnih načel.

V skupščini se je uveljavila praksa, da se zakoni sprejemajo na hitro in brez zadostnih priprav.

»Spremembe ustave ne moremo sprejemati s preglasovanjem. Člani ustavne komisije bi morali različna mnenja prikazati kot možnosti, ne pa da jih zavrnejo že v tej fazi,« je poudarila Vika Potočnik in zahtevala, da se za prihodnje zasedanje delegatov dostavi tudi poročilo o metodah dela ustavne komisije.

Dodala je, da prihaja iz okolja v katerem so bile opravljene zelo temeljite priprave za spremembo ustave, vključno z razpravami v vseh regijah. Formalno gledano bi tako slovenski delegati imeli pravzaprav manj razlogov od ostalih za zahtevo po odlogu razprave. Gre pa za temeljna demokratična načela, ki jih je nujno treba spoštovati vsaj pri spremembi ustave.

Tudi včeraj iraški letalski napadi na iranske objekte

Iranski predsednik Ali Hamenei grozi z zaprtjem Hormuških vrat

TEHERAN — Iranski veljaki očitno nameravajo svetovno javnost pripraviti na dejstvo, da bodo slej ko prej zaprli Hormuško ožino in bodo s tem onemogočili izvoz nafte zalivskih držav skozi to plovno pot. Možna je sicer tudi drugačna razlaga, po kateri spada včerajšnja grožnja iranskega predsednika Hameneija v okvir tistih pobožnih želja iranskih voditeljev, ki pa so že vnaprej obsojene na propad. Mislimo s tem na prepričanje iranskih verskih in političnih prvakov, da bodo ugonobili ZDA, zasedli Jeruzalem in da bo po vsem svetu islam edina religija. Kakorkoli že, je včeraj Hamenei po valovih radia Teheran dejal, da se ne bojijo zahodnega ekonomskega embarga; ko bodo sklenili, da nobena tuja ladja ne sme v Zaliv, bodo enostavno zaprli Hormuško ožino, je dejal Hamenei.

V nemirnih zalivskih vodah se je včeraj zaključilo kratko premirje, 44 iraških lovskih bombnikov mirage je namreč napadlo tri manjše tankerje, ki so prevažali iransko nafto od velikega naftnega terminala na otoku Karg do plavajočih cistern v Hormuški ožini. Ugledna bližnjevzhodna ekonomska revija Middle-East Economic Survey piše, da ima to nevhvaležno in nevarno nalogo 29 tankerjev. Iraški bombniki so včeraj po kratkem premoru ponovno napadli iranska naftna polja. Iranska tiskovna agencija Irna je sporočila, da so iraški bombniki bombardirali tudi civilne objekte in da so med civilnim prebivalstvom povzročili večje število mrtvih. V sporočilu, ki so ga od agencije sprejeli na Cipru, Iran obljublja skorajšnje maščevanje.

V Teheranu so tudi sporočili, da so tri njihova letala »izzivala« ameriške vojne ladje, približala naj bi se jim namreč na samih deset kilometrov. Namen provokacije ni znan.

Ameriška obveščevalna služba je prepričana, da bodo Kitajci kmalu poslali v Iran novo pošiljko raket silkworm, ki so jih uporabili v zadnjih napadih na ameriške ladje v kuvajtskem pristanišču Mina el-Ahmad in na največji kuvajtski naftni terminal. Novico so »posredno« sporočili v Washingtonu.

Iranski predsednik Ali Hamenei

(Telefoto AP)

Odgovornosti republiških organov BiH v aferi Agrokomerc

SARAJEVO — Na posebnem zasedanju, ki je sklicano za 6. novembra, bodo v skupščini Bosne in Hercegovine razpravljali o odgovornosti predsedstva republike, izvršnega sveta in drugih organov v zvezi z afero Agrokomerc. Za sejo je že pripravljena cela gora gradiva, med drugim poročilo sekretariata za notranje zadeve, ki je že 6. aprila raziskoval vrsto gospodarskih prestopkov v Veliki Kladuši, toda s svojimi izsledki ni uspel navdušiti republiških voditeljev. Funkcionarji so dobili na mizo prva poročila o kriminalu v Agrokomercu že 19. aprila, vendar so se splošno več ukvarjali z vprašanji, ali je policija ravnala taktno, ali preiskava utegne škoditi ugledu firme, kot pa s kriminalom samim.

Že v prvi polovici aprila so torej mnogi v Sarajevu vedeli, da je Agrokomerc z lažnimi teleksi izvedel desant v finančni promet jugoslovanskega bančnega sistema. Teleksom je sledil znani menični plaz, v katerem se je od 24. oktobra znašlo 4.993 menic brez kritja v vrednosti 299 milijard dinarjev.

Če bi aprilska bosanski voditelji ustrezno reagirali, bi lahko katastrofo preprečili. Tako pa je Hamdija Pozderac takoj naslednji dan, ko so informacijo o kladuškem kriminalu dobili tudi zvezni organi, odpoval v bosansko krajino, »da ohladi razgrete glave na policiji«. To hlajenje mu je odlično uspelo, zato pa je poleti prišlo do prave epidemije glavobolov, saj je Fikret Abdić temeljito zamajal celoten finančni sistem v državi.

Da sta se potem zamajala tudi stolčka bratov Pozderac in še številnih drugih funkcionarjev, je zdaj bolj slaba tolažba... (Z. Š.)

Kdo je odgovoren za sedanje stavke

RIM — Val stavk, ki pretresa v teh dneh javne prevoze, posebno železniški in letalski sektor, je vzbudil v javnem mnenju upravičeno razburjenje in tudi zaskrbljenost, da se utegne položaj v bližnji bodočnosti še poslabšati. Hudujemo se nad vlaki, ki ne odpotujejo ter nad letali, ki ne vzletijo in misel nam takoj pade na sindikate, ki so po mnenju mnogih krivi oziroma odgovorni za te nebrzdane stavke in za zmedo, ki vlada ne samo v javnih prevozech, ampak tudi v drugih družbenih sektorjih, kot npr. na področju zdravstva in socialnega skrbstva. Malokdo pa se je v teh dneh trezno vprašal, zakaj pravzaprav te stavke in kakaj tako hude polemike med delavsko bazo in sindikalnimi vrhovi.

Sindikalna zveza CGIL-CISL-UIL ima nedvomno velike odgovornosti, da je sindikalno gibanje, posebno v nekaterih sektorjih, zašlo v slepo ulico. V določenem zgodovinskem obdobju v drugi polovici sedemdesetih let so sindikalne organizacije, ki so postale velika družbena in politična sila, skušale prehiteti čase, pri čemer so v marsičem izgubile stik s stvarno situacijo na delovnih mestih. Ustvarila se je neke vrste sindikalna piramida s tipično birokratskimi mehanizmi, tako, da je članstvo postopoma pričelo izgubljati zaupanje v vodilne kadre in sindikalne strukture. Od tukaj tudi množični beg iz sindikalnih organizacij in ustanavljanje ožjih zvez in odborov, ki v mnogih primerih dišijo po partikularizmu in po korporativizmu.

Sindikati imajo torej nedvomno svoje težke odgovornosti, ki jih mnogi voditelji ne skrivajo in ne podcenjujejo, ampak o njih samokritično razmišljajo. Sindikat pa gotovo ni edini krivec za paralizo javnih prevozov, saj so se razne vlade, ki so se vrstile v za-

dnjih desetih letih, zanimale za ta sektor le ko je kriza dosegla zaskrbljujočo stopnjo, kot gasilci, ki pridejo na prizorišče požara, ko je ogenj dejansko že razdejal hišo. Problem sicer ni samo v tem, zato se je treba vprašati, kdo je v zadnjih letih skušal ošibiti oziroma delegitimirati sindikalno gibanje. Močna, enotna in reprezentativna sindikalna zveza je najboljši sogovornik za delodajalce in tudi najboljši sogovornik za samo bazo, ki se v teh razmerah, tudi zaradi šibkosti sindikalnega predstavnštva, čuti večkrat nezaščiten.

V začetku osemdesetih let je marsikdo znotraj vlade in med delodajalci bil mnenja, da so sindikati postali premočni in da jih je treba zato na vsak način ošibiti, če že ne emarginirati. Pričeli so se tako veliki politični manevri, ki so dosegli višek ob referendumu o draginskih dokladi, ko je prišlo do razbitja akcijske in politične enotnosti med CGIL, CISL in UIL, to se pravi do hude krize vsega sindikalnega gibanja. Posledice teh, žal, uspešnih poskusov odvzema legitimnosti sindikalnim organizacijam so sedaj vsem na dlani, zato je skoraj neverjetno, da mnogi, ki so pred leti skušali ošibiti sindikat, kličejo danes za te stavke na odgovornost prav CGIL, CISL in UIL.

Problemi, ki se danes pojavljajo na letališčih in na železniških postajah, zahtevajo takojšnje ukrepe, seveda ob soglasju vseh zainteresiranih komponent. Italija pa ne potrebuje posebnih zakonov, ki bi omejevali svobodo in pravico do stavke, tudi zato, ker so posebno v javnem sektorju že v veljavi specifične norme, ki urejujejo stavkovna gibanja. Pač pa potrebuje ugledne in predvsem reprezentativne sindikalne organizacije.

SANDOR TENCE

Deng napoveduje odstop

PEKING — Kdor v teh dneh pobliže sledi dogajanju 13. kongresa kitajske komunistične partije, je gotovo mnenja, da je afera o odstopu kitajskega voditelja Deng Xiaopinga iz centralnega komiteja dokaj zagonetna. 83-letni vodja kitajske komunistične partije je že v preteklosti omenil osebno željo, da bi rad odstopil z vodilnega mesta v Ljudski republiki Kitajski, to pa naj bi storili tudi vsi ostali starejši člani centralnega komiteja. Očitno bi Deng Xiaoping rad pomladil vodilne kadre države, kar bi nedvomno pomenilo napredovanje političnega in ekonomskega življenja kitajske države.

Včeraj je o tem njegovem namenu spregovoril tudi Liao Bokang, tajnik komunistične partije Xiaopingovega rojstnega kraja. Liao je med drugim povedal, da bi velika večina članov partije želela, da bi njihov vodja še naprej ostal na čelu partije. Dodal je, da je bil nedavni pogovor iz oči v oči z Dengom izredno pomemben. Ta mu je podal nekaj izredno tehtnih misli, ki bi opravičile njegov dokončni odstop. Povedal je, da bo vse te ideje tehtno preučil, o vsebini teh pa je skrbno molčal.

Kitajski leader Deng Xiaoping trenutno nima nobene uradne funkcije v najvišjih državnih vo-

dilnih forumih, kljub temu pa je on tisti, ki ima v rokah vajeti države. Poleg tega, da je soudeležen v komiteju politburoja, ki ga sestavlja pet oseb, predseduje tudi centralni vojaški komisiji. Ta komisija je najizrazitejši predstavnik v izbiri in uravnovešanju kitajskih političnih sil.

Preteklo nedeljo, ko se je v Pekingu pričel trinajsti kongres, je bilo vzdušje po Deng Xiaopingovem prihodu v dvorano res praznično. Vodjo so delegati sprejeli z burnim ploskanjem, kar potrjuje dejstvo, da je 83-letni politik še zelo priljubljen. Vsi so mnenja, da je njegova prisotnost na vodilnem mestu v teh trenutkih političnih in ekonomskih reform še kako potrebna. Veliko manj simpatij trenutno uživa premier Zhao Ziyang, ki bo po vsej verjetnosti naslednik Deng Xiaopinga, ko bo ta odstopil.

Včeraj je med kopico govornikov spregovoril v imenu kitajske vojske Yang Shangkun, »številka 2« vojaške komisije. Med drugim je povedal, da komisija trenutno potrebuje močno in homogeno vodstvo. Po mnenju udeležencev je to zelo razširjeno mnenje, ki ne sprejema Zhao Ziyanga kot naslednika v kitajskem vrhu. Prihodnjio nedeljo se bo 13. kongres zaključil, šele tedaj pa bo znana usoda sedanjega voditelja kitajske države.

Demokristjani soglašajo s KPI o nujnosti reforme parlamenta

RIM — KD in KPI soglašata: dozorel je čas za reformo parlamenta. Sedaj je treba preiti od besed k dejanjem in torej h konkretnemu soočanju med različnimi spreminjevalnimi predlogi za obe zakonodajni skupščini. Do tega soočanja, ki mora biti zelo stvarno, lahko pride samo v parlamentu, ki bi se moral zbrati na »institucionalno zasedanje«, torej posebno zasedanje, do katerega naj bi prišlo takoj po razpravi in odobritvi finančnega zakona, to pomeni v začetku januarja. Pobudo so sprožili komunisti, demokristjani pa so preko odgovornega za vprašanja institucij pri strankinem vodstvu Ruffillija takoj sporočili, da s predlogom soglašajo.

Parlamentarna dela potekajo počasi. Zakonodajna dejavnost je skromna in vsekakor nezadostna. Postopek je dolg in zapleten. Do tega prihaja zaradi prevelikega števila nujnih vladnih odlokov, ampak tudi, kot trdijo komunisti zaradi same strukture parlamenta, ki ne ustreza več sedanjim pogojem. Težave pa nastajajo še predvsem zaradi obstoja dveh zakonodajnih skupščin, ki imata povsem enake naloge in pristojnosti, kar seveda pomeni, da se politične razprave ponavljajo, da je treba vsak zakon dvakrat obrav-

navati in da se zaradi tega čas za zakonodajno dejavnost podvoji. Komunisti so torej mnenja, da bi bila idealna odločitev enozbornični sistem, ob drastičnem zmanjšanju števila parlamentarcev. Če imajo druge demokratične politične sile drugačne predloge je KPI vsekakor pripravljena na soočanje. Od tod predlog za »institucionalno zasedanje«, o katerem je včeraj demokristjan Ruffilli dejal, da popolnoma sovпада s stališči, ki jih že dolgo predlagajo demokristjani. Ruffilli opozarja, da je strankin tajnik De Mita nekaj podobnega predlagal že v svojem govoru na zasedanju vsedržavnega strankinega sveta sredi septembra in da je isti predlog ponovil pred kratkim v Chianciu. Kot da bi hotel preprečiti kritike socialistov zaradi »enakega gledanja« s Komunisti je Ruffilli pojasnil, da ni nikoli izključil možnosti srečanj v okviru večine, preden bi prišlo do soočenja z opozicijo. Treba pa se je zavedati, je pojasnil predstavnik krščansko-emokratske stranke, da lahko soočanje med političnimi silami v parlamentu pomeni tudi dodatno soočanje med večino in opozicijo.

G. R.

Za gradnjo osimskih cest še ni denarja

LJUBLJANA — V terminskem planu o gradnji avtocest v Sloveniji je zapisano, da bi morali z gradnjo osimskih cest začeti že letošnje jesen. Ker Zvezni izvršni svet še ni določil, kako bodo v Jugoslaviji zbirali dinarski delež denarja za gradnjo (to je pogoj za pridobitev tujih posojil), je republiški komite za promet in zveze zvezni vladi poslal pobudo in prelog za sprejem zakona o zagotovitvi denarja za gradnjo teh avtocest.

Za pripravo osnutka zakona sicer ni pristojen republiški komite za promet in zveze, vendar so se vseeno odločili za to, saj menijo, da bi na ta način lahko hitreje sprejeli zakon.

Tako kot velja za avtocesto bratstva in enotnosti tudi v tem osnutku predlagajo, da bi denar za gradnjo zbirali iz prodajne cene bencina. Z omenjeno pobudo niso določili, da bi za osimske ceste uvedli še dodaten bencinski dinar, ampak predlagajo, da se ZIS odloči, da se denar lahko zbere tudi s prerazporeditvijo (na primer iz izvoznih stimulacij) ali od kje drugje) v sedanji ceni goriv. Predlagatelj pričakuje, da bo zakon sprejet po hitrem postopku in da bodo gradbinci lahko začeli z deli prihodnjo pomlad.

Ni še dokončno znano, kolikšen delež denarja bodo dobili z italijanskimi posojili in s sovlaganjem nekaterih njihovih firm. V veliki meri je to odvisno od tega, koliko denarja bodo zbrali sami v Jugoslaviji.

Za pridobitev italijanskih posojil in sovlaganje njihovih firm bo skrbel mešana italijansko-jugoslovanska firma Adria, ki je bila ustanovljena 13. oktobra letos in ima sedež v Trstu. Firma je bila ustanovljena po italijanskih predpilih, in sicer zaradi lažjega sodelovanja s tujimi sovlagatelji, pa tudi zato, ker bi v Jugoslaviji zaradi zapletenosti postopkov taka ustanovitev trajala približno dve leti, v Italiji pa je dva meseca.

FRANCI DOVČ

Bil je med ustanovitelji Zveze Senator Stojan Spetič v Čedadu na obisku pri ZSI

Senator Stojan Spetič med Ferruccio Clavero in predsednikom ZSI Walterjem Drescigom

ČEDAD — V ponedeljek, 26. oktobra, je bil gost Zveze slovenskih izseljencev v Čedadu komunistični senator Stojan Spetič, ki je tudi tajnik odbora za zunanje zadeve in izseljenstvo pri Senatu. Sprejel ga je odbor Zveze s predsednikom Drescigom na čelu.

V središču pozornosti je seveda bil položaj slovenskih izseljencev, predvsem nekatera konkretna vprašanja, kot na primer pokojnine, ter seveda politika, ki jo Zveza vodi. V tem pogledu je bil tudi govor o tem, kako se lahko ta organizacija, ki združuje po svetu pripadnike slovenske narodnostne skupnosti, vključi in uveljavi v okviru vsedržavnih izseljenskih organizacij, kar je še posebnega pomena glede na to, da bo po obvezah zunanjega ministra Andreottija do jeseni prihodnjega leta 2. vsedržavna konferenca o izseljenstvu.

Senator Spetič je zagotovil, da bo tudi v prihodnje stal ob strani zveze in se obenem obvezal, da se bo prizadeval za njeno čimboljše vključitev v napovedano vsedržavno konferenco. Naj tu povemo, da je bil senator Spetič med samimi ustanovitelji Zveze slovenskih izseljencev in je dal tudi v težki začetni fazi velik prispevek za njeno rast.

Seveda je na ponedeljkovem srečanju v Čedadu prišlo tudi do izmenjave mnenj glede zaščitnega zakona za Slovence in črtanja postavke za slovensko manjšino iz finančnega zakona. Glede tega je bila izražena želja, da bi se senator sestal s teritorialnim odborom SKGZ za videmsko pokrajino, kjer bi lahko še poglobili to vprašanje.

Na koncu je vodstvo ZSI izrazilo svoje zadovoljstvo in čestitalo Spetiču za izvolitev v Senat ter ga povabilo na razne prireditve, ki jih bo Zveza organizirala v Italiji in po svetu prihodnje leto, ob 20-letnici njene ustanovitve.

Carbone s sindikalnimi silami o usodi rabeljskega rudnika

VIDEM — V Vidmu je bil sestanek, na katerem so predstavniki sindikalnih organizacij in tovarniškega sveta s podpredsednikom deželnega odbora in istočasno odbornikom za industrijo Gianfrancom Carbonejem razpravljali o trenutnem stanju in perspektivah rabeljskega rudnika.

Rudnik upravlja družba SIM (Società italiana mineraria); v njem je zaposlenih približno 170 oseb. Po mnenju sindikatov se ga trenutno izkorišča le v minimalni meri, da pač rudnik lahko nadaljuje svojo dejavnost.

Pred važno zapadlostjo, to je pred obnovitvijo koncesije, ki naj bi jo deželna uprava obnovila z družbo SIM, se predstavniki sindikalnih organizacij in rudarji sprašujejo, kakšna bo prihodnost rabeljskega rudnika v splošnem kriznem kontekstu, kjer — na vsedržavni ravni — obstaja področni zakon, v okviru katerega pa niso bili določeni kriteriji o porazdelitvi finančnih sredstev. Poleg tega ni znano, kakšno vlogo bodo morale imeti v zvezi z dejavnostjo rudnika državne soudeležbe in kakšne bi bile socio-ekonomske posledice na celotno rabeljsko

področje v primeru, da bi rudnik zaprl.

Odbornik Carbone je v zvezi s temi problemi na sestanku dejal, da si deželna uprava prizadeva, da bi rudniku zagotovila delovanje vsaj v prehodni fazi, ki pa se bo morala zaključiti s konkretnimi cilji. Dodal je še, da je družba SIM predložila deželni upravi nekatere delovne predloge z različnimi časovnimi zapadlostmi in navedla, v okviru triletnega načrta, deficit v višini 45 milijard lir, od katerih bi jih morala 70 od sto kriti država, 30 od sto pa deželna uprava.

Strategija deželne uprave je predvsem v tem, da se zavzame pri osrednji vladi, da bi le-ta krila celotni deficit in da bi bili predvideni deželni prispevki uporabljeni za vzporedne dejavnosti, o katerih bo treba vsekakor spregovoriti z družbo ENI. Odbornik Carbone je potrdil, da se bo o tem razpravljalo na pogajanjih o obnovitvi koncesije.

O problemu rabeljskega rudnika bo vsekakor govor tudi na konferenci o državnih soudeležbah.

Že ta teden verjetno konec nespোরazumov na Vremščici

SEŽANA — Kaže da bodo še ta teden odpravljeni glavni nespোরazumi med lastniki zemljišč in nosilcem agromelioracije na Vremščici, TOK Vinkar iz Sežane. Na petkovem sestanku so se namreč dogovorili, da si bodo vsi prizadeti še ta teden skupaj ogledali stanje na planini; gozdarji bodo cenili škodo na lesu, ki jo bodo lastnikom povrnil, takoj ko bo urejena dokumentacija, pa bodo nadaljevali z urejanjem pašnikov.

Gozdarji so planino obiskali že v soboto in s primerjanjem stanja in starih letalskih posnetkov terena ugotovili, da je zaradi melioracije škoda le neznatna (posekanih je približno 10 kubikov manj kvalitetnega lesa) in torej zanemarljiva. Še vedno pa ugotavljajo, kdaj in koliko je bilo posekanega lesa v strnjem gozdu ob robu agromelioracijskega območja.

Tu so neznanci po mnenju gozdarjev v preteklosti lahko neopazno posekali znatne količine kvalitetnega lesa. Tega nekateri lastniki ne opazijo pravočasno, saj marsikateri tudi po več let ne obišče in pregleda oddaljenejših gozdov.

Sicer pa gozdarji pravijo, da so takšne melioracije potrebne, saj ohranjajo in izboljšujejo koristne stare pašnike in preprečujejo razraščanje nekalitne gozda.

Četudi na TOK menijo, da za takšne posege, kot je ta na Vremščici, niso potrebna posebna soglasja, na sežanski urbanistični inšpekciji še vedno menijo drugače. Po njihovem mnenju bi moral TOK glede na republiško zakonodajo in posebne občinske predpise pridobiti najmanj dovoljenja za večje izkope, kakršne so po njegovem naročilu opravljali na Vremščici. S tem soglasja tudi pristojna republiška inšpekcija, ki podpira dosedanje občinske inšpekcijske ukrepe.

V TOK kljub takšnim manjšim razhajanjem upajo, da se bodo z lastniki sporazumeli in da bodo ti pripravljeni podaljšati najemne pogodbe za pašnike, ki se iztečejo konec letošnjega leta.

Predvidevajo tudi, da bodo z nekaterimi gospodarji sklenili kooperantska razmerja.

JANEZ ODAR

»Slučajno te imam zelo rada. Tvoj oče tudi.« Žalostno je zavzdihnila ob pogledu na oba moža. Vsakemu bi bilo težko razumeti. Oba sta bila tako čedna, tako možata, tako mlada. Kakšna škoda, pa naj ljudje rečejo karkoli; vedela je, da takšno življenje ne more biti srečno. Za njenega sina gotovo ne. »Tvoj oče ne bi nikoli razumel, pa naj te še tako ljubi.« Potem mu je zadal najhujši udarec. »Strlo bi mu srce.«

Lionelu se je spet naredil vozil v grlu. »Vem.«

17. POGLAVJE

Snemanje so končali pet dni po Novem letu. Zaključna zabava je bila najboljša, kar jih je bil Paul kdaj doživel. To je bil pomemben dogodek, ki se je zavlekel skoraj vso noč; na koncu so se vsi razšli z običajnimi poljubi in objemi in solzami. Sam je občutil neznansko olajšanje. Kljub njeni izredni uvidevnosti mu te zadnje tedne ni bilo lahko delati s Faye. Zavedal se je, da se napetost odraža na kakovosti njegovega dela, čeprav je skoraj vse glavne prizore posnel že dolgo pred tem.

Sumil je, da tudi ona čuti to napetost; tako kot že velikokrat se je vprašal, ali mu bo še kdaj dala kakšno vlogo. Rad je delal z njo, toda tokrat mu je bilo, kot da jo je izdal. Kdo ve, morda jo je res. Mogoče bi bil moral obrniti hrbet njenemu otroku, toda kaj, ko je bil tako prekleto lep, takzaj svez in mlad, in kaj, ko je sam sebe prepričal, da je zaljubljen vanj. Resnica se mu je razkrila šele zdaj. Lionel je bil nežen fant, samo premlad zanj. Nezahteven, naiven — čez deset let bo fantastičen, zdaj pa v njem še ni bilo dovolj vsebine za moža Paulove starosti. Večino časa se je

Od četrta do četrta

»...NON CHIUDERE...«

Stanislav Renko

Žal, je sedanji tržaški pokrajinski demokristjanski predsednik po tistih dveh obsodbe vrednih izjavah, o katerih smo pisali prejšnji četrtek, v ponedeljek dopoldne na tržaškem zborovanju ANPI izustil še tretjo nesprejemljivo izjavo: tokrat o »fojba« in o »okupaciji« jugoslovanskega Trsta v maju pred 42 leti. Vemo, da v teh povojnih letih ni edini, ki je hotel s tem samostalnikom očrtni osvoboditev mesta in s tem ves naš osvobodilni boj in za osvoboditev mesta padle borbe, namesto da bi jim pred predstavniki italijanskih partizanov izkazal dolžno čast, saj so njihova imena z vsemi podatki objavljena v posebni publikaciji z razliko od tistih, katere je šel 20. septembra objokovat pri še vedno neraziskanem bazovskem rudniškem jašku. Pa v ponedeljek s svojo protislovensko izjavo ni bil edini v pomorski postaji. Tudi tržaški socialistični podžupan se je obregnil ob naše pravične zahteve in vse, ki jih postavljamo. To je storil samo tri dni po petkovi zahtevi v občinskem svetu, ko je vsaj s formalno zahtevo po odstopu melonarskega župana, znamenitega - kot je pred meseci pisal tržaški italijanski tednik - da je krstil svojo hčerko z imenom »Dalmacija«, da bi dokazal, da je pravi in pristni Tržačan. Saj se ti ubogi Tržačani ne počutijo nič kaj počaščeni, da je prav oče Dalmacije že dolgo »župan brez večine« v občinskem svetu in da »večina v njem išče župana«, kot je v petek ugotovil na seji sedanjo groteskno situacijo duhoviti opozicijski svetovalec.

Obe gornji »pripombi« pa zapisujemo tudi zato, ker smo se spomnili na pismo od prejšnjega tedna v tržaškem italijanskem dnevniku, ki odgovarja na pismo iz istega dnevnika (omenili smo ga prejšnji četrtek) od 18. t. m. pod spodbudnim naslovom »FOJBE, DISKUSIJA, PRENEHAJMO Z RETORIKO«. Zadnji stavek pisma se namreč glasi: »Po tolikih letih oddaljenosti ne gre za zaprte govore, temveč da se preneha z retoriko«. - »A tanti anni di distanza non si tratta di chiudere il discorso; ma di finirlo con la retorica«.

Tudi po openskem radiu smo namreč prejšnjo sredo slišali nekega poslušalca - upokojenca, ki je sicer obžaloval, da kot bivši poklicni vojak ne razume našega jezika, in ki je dobronamerno svetoval, naj »zaključimo«, naj bomo »tihu«, češ saj imamo volilno pravico itd. To je storil potem, ko sta mu odvetnik in zgodovinar odgovorila na vprašanje, »kaj da prav prav hočemo« in mu našela tudi katere poglavitne dokumentarne publikacije v italijanski prebire. Med temi predvsem prevod Čermeljeve o Slovincih in Hrvatih pod Italijo, ki je na prodaj v Tržaški knjigarni in ki jo priporočamo vnovič zlasti vsem našim sedanjim in bivšim dijakom slovenskih šol, saj se z njeno vsebino niso mogli - žal - seznaniti v šolskih klopih niti med poukom zgodovine. Med takega znanja potrebne spada tudi komisar za Kraško raziskovalno območje in za sinhrotron. V omenjenem dnevniku mu namreč podpredsednik tržaške sekcije svetovne ekološke organizacije WWF po pravici očita, da vsa javnost glede lokacije sinhrotrona T8 pri Bazovici enostavno vodi za nos: »Prende in giro«.

Sicer pa v našem dnevniku že odkar izhaja iz dneva v dan vztrajno zahtevamo, da se našo skupnost preneha »okoli prinašati«. In prav je, da to ponovimo tudi ob priliki DNEVA ZDRUŽENIH NARODOV, ki ga je ves svet proslavljajal prejšnjo soboto, 24. t. m., in vnovič opozorimo odgovorne državnike, da je Listina OZN sestavni del osimskega sporazuma kot četrti stavek njegove preambule.

In ko bo čez en mesec, 24. novembra, prispel v Rim na uradni obisk predsednik vlade naše matične domovine Branko Mikulič, bo prav gotovo tudi prilika, da bo o izvajanju določil tiste listine govor tudi v njegovih pogovorih s predsednikom vlade in zunanjim ministrom, ki je kot bivši načelnik vlade že sprejel pred mnogimi leti našo enotno delegacijo. Mikuličev sodelavec - tudi on se je pred leti seznanil osebno z našimi predstavniki v Sarajevu - iz zunajnega ministrstva ga bodo temeljito informirali o vseh naših tegobah zlasti pa o kršitvah omenjene listine in člena 8 pogodbe, saj je - kot smo brali v poročilu predstavnika našega Slovenskega deželnega gospodarskega združenja v Beogradu - na čelu uradniške strukture Dizdarevičevega resorja odlično poznavalec naših razmer in naš veliki prijatelj, Lokvarc, bivši generalni konzul v Trstu, da o sedanjem izosednji Istre niti ne govorimo: dovolj zgovoren je bil njegov poseg pred »radunaško« bazovsko fojbarsko provokacijo ob meji in tudi za tedanji poseg SFRI, ob katerega se je obregnil neki avtor piše v »ta mičkenem«, lahko pripišemo svoj delež slednjemu. Ni dvoma, da bo predstavništvo Slovincov v Italiji tudi ob novembrski priložnosti storilo svojo dolžnost. Pomagalo bo, da bodo Andreottijeve prijateljske besede o jadranskih sosedih, ki smo jih brali v našem dnevniku pred dvema tednoma, jasno opredeljene z omejenimi osimskimi določbami skupaj z nujnostjo njihovega izvajanja. Vse v smislu pogovora: »conti chiari - amici rari«. (Prav bi bilo, če bi vse to upošteval tudi uvodničar 8. številke slovenskega tržaškega katoliškega tednika). Tudi zato je prav, da se strinjamo z mnenjem petkovskega pisma v dnevniku v Ulici Guido Reni štev. 1 »...NON CHIUDERE...«. To pa pomeni: odgovarjati na krivične postopke, informirati, dokazovati, prepričevati...

DANIELLE STEEL

91.

Njena družina

Prevedla
Irena Trenc-Frelj

»Lionel Thayer, ljubim te takšnega, kakršen si in te bom vedno ljubila. Zapomni si to.« Pogledala ga je globoko v oči. »Naj se ti zgodi karkoli ali če storiš karkoli, jaz bom vedno s teboj, do konca.« Ko se ji je Lionel nasmehnil skozi solze, je z očmi ošinila Paula. »Rada bi videla, da bi bila srečna, to je vse. In če naj bo vajino življenje takšno, ga sprejemam. Hočem pa, da sta pri vsem, kar bosta počela, s komer se bosta videvala ali kakor se bosta vedla, previdna in pametna. Izbrala sta si težko življenje. Nikar se ne slepita.« Lionel je to že slutil, vendar mu ob Paulu ni bilo tako težko, bilo mu je celo lažje, ker se mu ni bilo več treba skrivati pred samim seboj. Faye je vstala in pogledala Paula. Oči so se ji svetile od solza.

»Samo eno želim od tebe. Nikomur ne povej o tem. Ne uniči mu življenja. Morda si bo nekega dne premislil, daj mu to možnost.« Paul je molče pokimal, Faye pa je pogledala sina. »In nikar ničesar ne povej očetu. Ne bo razumel.«

Lionel je debelo požrl slino. »Vem, da ne bo ... ne ... ne morem verjeti, da si tako sijajna, mama ...« Spet si je obrisal solze, ona pa se mu je nasmehnila skozi vodeno kopreno.

Knjiga je izšla pri Založništvu tržaškega tiska in je na razpolago v Tržaški knjigarni

Prva javna znamenja razkroja večinske koalicije

Bivši zavezniki prisilili župana k umaknitvi sklepa o podpori Lloyddu

Naj si listarski župan Staffieri nikar ne obeta, da bo ostalo njegovo zavračanje zahteve ostalih strank (razpadle) koalicije po odstopu brez posledic. Na to so ga bivši zavezniki nedvoumno opozorili na predsinodni seji tržaškega občinskega sveta, ko so mu obrnili hrbet pri sicer ne zelo pomembnem, niti politično niti upravno, sklepu, in so ga prisilili, da ga je umaknil. Šlo je namreč za povsem »nedolžen« predlog odbora, ki bi ga v drugačnih razmerah stranke dosedanje večinske koalicije bržkone brez velikih pomicljanj podprle, po zahtevi KD, socialistov in ostalih partnerjev razpuščenega zaveznitva po »izničenju« političnega ravnotežja na tržaški Občini in Pokrajini pa je nudil pretvezo za prvo javno in uradno deklarativno akcijo proti županu.

Ko je Staffieri predlagal odobritev prispevka 10 milijonov lir za razstavo »Od Jadrana v svet«, ki jo je Tržaški Lloyd priredil septembra na Dunaju, si verjetno niti od daleč ni predstavljal, da bo naletel na nasprotovanje ne le iz vrst tradicionalne opozicije, ampak tudi od strank, ki so do nedavna podpirale občinski odbor. Že svetovalec Tržaškega gibanja Parovel mu je sicer oporekel, da se mu zdi nesmiselno dajati podpore pridobitniškemu podjetju, ki jih pravzaprav ne potrebuje. Nepričakovano pa sta proti sklepu še ostreje nastopila socialist D'Amore in demokristijan Richetti, katerih posega sta zato izzvenela kot jasen opomin županu, da ne more več računati na podporo njunih strank. D'Amore je celo označil prispevek takemu podjetju, kot je Lloyd Triestino, za »miloščino«, odločitev odbora pa kot vsaj posredno priznanje kriznega položaja v tržaški pomorski družbi.

Tudi predsednik pokrajinskega vodstva KD Richetti je izrekel odločno nasprotovanje Staffierijevemu predlogu, češ da je povsem napačno dajati podpore iz javnih sredstev pobudi, kot je bila omenjena razstava na Dunaju, ki spada v okvir promocijskih dejavnosti Tržaškega Lloydja, ki so po njegovem mnenju zlasti v Avstriji zelo pomanjkljive. V razpravo je posegel tudi zastopnik KPI Visioli, ki je v bistvu soglašal z izvajanjem predgovornikov, obenem pa je postavil vprašanje splošnejše, pri čemer je očital občinskemu odboru, da se odloča za dodeljevanje raznih prispevkov in podpor brez pravih kriterijev, zaradi česar je ponovil zahtevo KPI, naj se na Občini ustanovi posebna komisija, ki naj

pregleduje vloge in po objektivnih kriterijih dodeljuje prispevke.

Na začetku predsinočne seje se je župan opravičil, da ni še možna politična razprava o krizi večinske koalicije, češ da so zadevno resolucijo KPI prejeli prepozno, da bi jo mogli pravočasno dostaviti vsem svetovalcem. Kot smo poročali, so bili namreč že na prejšnji seji komunisti predložili resolucijo o postopku, ki so jo nato pretvorili v navadno resolucijo, o kateri bo moral občinski svet glasovati. V njej KPI zahteva (podobno zahtevi pa je v terek predstavila tudi svetovalska skupina MSI) takojšen odstop župana in odbora, da se izognejo nevarnosti upravne paralize. Po dogovoru med načelniki svetovalskih skupin, je sporočil Staffieri, so politično razpravo prenesli na prihodnjo sejo, ki bo v sredo, 4. novembra.

Poleg v primeru, ko je bil prisiljen umakniti odborov sklep o prispevku Lloydju, je bil predsinočnim listarski župan videti v precejšnji zadregi tudi ko je moral odgovorjati na interpelacijo KPI o delovanju Občine v zvezi z ljudskimi gradnjami. Seji skupščine je namreč prisostvovalo nekaj desetih razjarjenih zastopnikov družin, ki so jim že dodelili stanovanja v ulicah Don Bosco in Molin a vento, a se vanje ne morejo vseliti, ker niso dokončana urbanizacijska, oziroma komunalna dela, za katera je pristojna prav Občina. Komunist De Rosa je župana opozoril, da te družine čakajo že več mesecev na vselitev, ta primer pa je vzel za zgled neučinkovitega in neusklajenega dela raznih odborštev. Sovlagaateljica interpelacije KPI Jole Burlo pa je odbor kritizirala zaradi nedelavnosti pri obnovi številnih občinskih stanovanj, ki bi jih lahko oddajali v najem potrebnim družinam.

Staffieri se je namreč omejil na nekaj splošnejših zatrjevanj o dobri volji občinske uprave, da najde nujne rešitve problemom, ki se postavljajo pred naselitvijo novih zgradb v ulicah Don Bosco in Molin a vento, kot tudi glede notranje ceste (Ulica Pasteur) na Melari, nič določnejša pa nista bila niti pristojna odbornika za urbanistiko Vattovani in za ekonomat Hermet, ki jima je dal besedo, da bi njegova izvajanja dopolnila. Tudi glede nujnosti obnovitve delovanja posebne občinske komisije za stanovanjska vprašanja, ki jo je predlagala komunistična interpelacija, je bil župan skrajno previden, saj bi bilo po njegovem nevarno, da bi v njej prevzeli sindikati preveliko vlogo.

Na šolah in v vrtcih starši obnovili svoja predstavništva

Volitve v razredne in medrazredne svete

Konec preteklega in v začetku tega tedna so na naših šolah in v državnih otroških vrtcih potekale volitve v notranje šolske organe. Na osnovnih šolah so starši izvolili svoje predstavnike v medrazredne svete, na nižjih in višjih srednjih šolah pa v razredne svete. V državnih vrtcih so bili izvoljeni predstavniki staršev v svete otroških vrtcev. Na višjih srednjih šolah so volili tudi dijaki: višješolci so izvolili po dva svoja predstavnika v razredne svete.

Volilna udeležba je bila tudi tokrat dokaj visoka, čeprav ne toliko kot prejšnja leta. Na nekaterih osnovnih šolah in državnih vrtcih je bila udeležba staršev 100-odstotna. Doslej so izvedli volitve v notranje šolske svete na vseh višjih srednjih šolah, na večini nižjih srednjih šol (na šoli Gruden v Nabrežini so volili včeraj, na šoli Sv. Ciril in Metod pri Sv. Ivanu pa bodo volili danes) in večini osnovnih šol (jutri bodo volitve v medrazredne svete osnovnih šol nabrežinskega didaktičnega ravnateljstva).

Danes objavljamo seznam izvoljenih v medrazredne svete in svete državnih otroških vrtcev openskega in dolinskega didaktičnega ravnateljstva.

V medrazredne svete osnovnih šol in v svete državnih otroških vrtcev so bili izvoljeni:

OPENSKE DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO

Šola Bevk - Opčine

1. A razred: Mario Sossi, 1 B. r.: Tatjana Čok Malalan, 2. r.: Iris Biecar Belicic, 3. r.: Nevja Sigulin Giorgi, 4. r.: Anna Skerlavaj Kufersin, 5. r.: Mara Rogelja Plesnicar. Volilna udeležba: 68%.

Vrtec Opčine: 1. sekcija: Marta Skerlavaj Šibela, Tatjana Čok Malalan, 2. sekcija: Darinka Rauber Bogatec, Tatjana Miletič Suhadolc. Volilna udeležba: 66%.

Šola Trubar - Bazovica

1. r.: Dragica Marc Berce, 2. r.: Miranda Doglia Marc, 3. in 4. r.: Xenia Brass Grgič, 5. r.: Magda Rebula Metlika. Volilna udeležba: 67%.

Vrtec Bazovica: Sonja Rapotec Križmančič, Alessandra Metlika Grgič. Volilna udeležba: 61%.

Šola K.D. Kajuh - Gropada

1. in 2. r.: Vlasta Bachi Grgič, 3. r.: Sonja Goiza Vesnaver, 4. in 5. r.: Luciana Carli Kalc. Volilna udeležba: 95%.

Vrtec Gropada: Irene Gregori Piaza, Sonja Milkovic Ghezze. Volilna udeležba: 100%.

Šola Tomažič - Trebče

2., 4. in 5. r.: Maria Marc Čuk. Volilna udeležba: 100%.

Vrtec Trebče: Irma Leghissa vd. Crissani, Zorka Ferluga Coretti. Volilna udeležba: 79%.

Šola Prosek

1. r.: Dario Kante, 2. r.: Magda Ciuch Bukavec, 3. r.: Slava Starc Križman, 4. r.: Annamaria Gulic Rupel, 5. r.: Vanda Husu Bole. Volilna udeležba: 39%.

Vrtec Prosek: 1. sekcija: Francesca Minca Bogdanovich, Milena Puntar Kosmina, 2. sekcija: Nadia Rupel Kapun, Vlasta Gobo Brus. Volilna udeležba: 58%.

Šola Sirk - Križ

1. r.: Annamaria Tretjak, 2. r.: Sonja Starc Bogatec, 3. in 4. r.: Tatjana Petrosso Bogatec, 5. r.: Pierina Tretjak Lachi. Volilna udeležba: 97%.

Vrtec Križ: Nadia Grassi Kosuta, Alessandra Tence Sullini. Volilna udeležba: 100%.

Šola Gradnik - Repentabor

2. r.: Francesco Mulic, 3. r.: Ljubica Gustin Ravbar, 4. r.: Verica Huselj Gustin, 5. r.: Majda Gustin Colja. Volilna udeležba: 98%.

Vrtec Repentabor: Patrizia Dragoni Gustin, Marina Purič Milič. Volilna udeležba: 73%.

DOLINSKO DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO

Šola Voranc - Dolina

1. in 2. r.: Cvetka Kožlin Vodopivec, 3. r.: Giorgia Trento Cibi, 4. r.: Vojteh Lavriha, 5. r.: Silvestra Sossi Corsini. Volilna udeležba: 67%.

Vrtec Dolina: Marisa Santi Plettersech, Milena Visentin Slavec. Volilna udeležba: 38%.

Šola Mačkolje

1. in 2. r.: Egidia Kos Chendi, 3. in 4. r.: Doris Piras Sik. Volilna udeležba: 53%.

Vrtec Mačkolje: David Stepančič, Marina Sturman Cunja. Volilna udeležba: 42%.

Šola Samsa - Domjo

1. r.: Mario Spetič, 2. r.: Tiziana Balbi Simcic, 3. r.: Dunja Fabris Sanna. Volilna udeležba: 74%.

Vrtec Domjo: Damiana Fabjan Pregarc, Bruna Manin Spetič. Volilna udeležba: 61%.

Šola Trinko - Ricmanje

4. r.: Ernesto Comari, 5. r.: Liliana Biecar Stojnev. Volilna udeležba: 88%.

Vrtec Ricmanje: Rosanna Corbatti Mattiotti, Silvana Dobrilla Kralj. Volilna udeležba: 83%.

Šola Boršt

1. in 3. r.: Vesna Kosmač Živec, 4. in 5. r.: Raja Petaros Glavina. Volilna udeležba: 100%.

Vrtec Boršt: Rosanna Klun Corbato, Bernarda Coretti Maar. Volilna udeležba: 90%.

Šola Venturini - Boljunec

1. r.: Nadja Grzinič Zobec, 2. r.: Alda Carli Sancin, 3. r.: Roberto Žerjal, 4. r.: Cvetko Zobec, 5. r.: Norma Gregoric Glavina. Volilna udeležba: 98%.

Vrtec Boljunec: Paola Žerjal Cosutta, Morena Bais Žerjal. Volilna udeležba: 100%.

Šola Pesek

1., 2., 4. in 5. r.: Daniele Gropajc. Volilna udeležba: 93%.

Šola Milje

1. r.: Walter Lovrečič, 2. r.: Fiorella Benčić Serio, 4. r.: Wilma Pobogo Stoch, 5. r.: Nada Kralj Mondo. Volilna udeležba: 87%.

Po pregledu rezultatov volitev na nižji srednji šoli Gregorčič v Dolini (seznam izvoljenih smo objavili v sredo, 21. oktobra) je prišlo do dveh sprememb: v razredni svet 1. B razreda je bila izvoljena Sonja Gobbo Corbatti (namesto Natasje Corbatti Scabar), v 2. A razred pa Viljem Bandi (namesto Jožice Bandi Knafelc).

Prof. Abdus Salam in problem slepih

Ravnatelj Mednarodnega centra za teoretsko fiziko prof. Abdus Salam je s poddirektorjem prof. Bertocchijem sprejel delegacijo Italijanskega združenja slepcev, ki jo je vodil državni podpredsednik Giuseppe Toscani. Prof. Salam je obiskovalcem nazorno opisal, kako Center izpopolnjuje tisoče znanstvenikov, ki prihajajo pretežno iz dežel tretjega sveta. Salam je med drugim tudi predlagal, da bi dal na razpolago enega od laboratorijev Centra za fiziko in profesorja Colavito, ki bi na podlagi mikroprocesorske tehnike pripravil načrte za poceni stroj, ki bi tiskane tekste spreminjal v Braillovo pisavo ali jih celo opremil z glasom.

Prof. Salam se je tudi pozanimal, kaj Italijansko združenje slepcev nudi svojim članom, in se tako seznanil z zakoni, ki so jih dosegli na področju poklicnega izobraževanja v Italiji. Pri tem je grenko pristavil, da imajo v njegovi rodni deželi Pakistanu slepi pravico le do beračenja.

Neskončne vrste za poravnavo telefonskih računov družbi SIP

Naš fotograf je posnel gornjo sliko na Trgu Oberdan. Tu ljudje v teh dneh čakajo vrsto zato, da bi plačali telefonske račune neposredno družbi SIP in tako prihranili približno tisočak lir, kolikor pač zaračunajo banke ali pošta za ustrezne storitve. Tudi ob gledanju takšnih vrst se človek lahko zamisli...

Mnenja krajevnih sindikalnih predstavnikov o Benvenutovem predlogu

O prirejanju stavk morajo odločati delavci sami

Na vsedrjavni ravni in deželni ravni se še ni poglobila polemika, ki jo je sprožil izzivalni predlog tajnika sindikata UIL Giorgia Benvenuta, da bi bilo treba uzakoniti pravico do stavkanja uslužbencev najvažnejših javnih služb.

"Uzakonitev pravice do stavkanja uslužbencev najvažnejših javnih služb bi bila danes nujna. V Italiji vlada popolna anarhija glede osnovne delavske pravice, kot je stavka," je izjavil pokrajinski tajnik sindikata UIL Gianfranco Trebbi. Stavko lahko danes organizira vsak odbor ali odborček delavcev in tako lahko že majhna skupina delavcev najvažnejših državnih služb paralizira državo. V najvažnejše javne službe sodijo železničarji, vsi tisti, ki so zaposleni v zdravstvu, avtoprevozniki, letalski piloti in uslužbenci trajektov, ki povezujejo celino z otoki. Prav ta izjemen položaj jim da možnost, da s stavko izsiljujejo državo, vendar na račun porabnikov.

Italijanska ustava jamči (člen 41.) kolektivno in tudi posamezno pravico do stavke. Z zakonom pa bi bila, po mnenju sindikatov CGIL in CISL, ta osnovna ustavna pravica omejena. Zakon bi moral imeti, po predlogu državnega tajnika sindikata UIL Benvenuta, obliko pravilnika o samoomejevanju stavk. O vsebini zakona ne bi odločal posamezni minister ali parlament, ampak bi vsebino skupno določala glavna vsedrjavna predstavništva sindikatov. Predlog sindikata UIL predvideva, da bi se o zakonu sporazumele vse tri največje vsedrjavne sindikalne organizacije. Najprej bi sestavile pravilnik o samoomejevanju stavk in šele po doseženem sporazumu bi ta pravilnik uzakonili. Zakon bi povzročil, da bi stavko smele organizirati samo v zakonu omenjene sindikalne organizacije, kar bi seveda okrnilo pravico posameznika do stavke. "Konkretno se še ni zgodilo, da bi stavkal samo en delavec," je nadaljeval Trebbi, "zmeraj se je za stavko odločila delavska organizacija." Te organizacije bi morale sestavljati določeno število delavcev, ali pa bi morale biti organizirane na celotnem državnem ozemlju.

Veliko pogodbeno moč imajo danes letalski piloti. "Petdeset pilotov v vsej Italiji lahko ohromi ves državni letalski promet," je poudaril Trebbi. Na tak način lahko že majhna skupina organiziranih delavcev spravi državo na kolena. Predlog sindikata UIL predvideva tudi kazni za tiste, ki zakona ne bi upoštevali. Kaznim

civilnega prava bi bili podvrženi delavci in njihove organizacije, a tudi delodajalci, ki ne bi upoštevali sindikalnih dogovorov. "Ni nevarnosti, da bi kazni civilnega prava, kot npr. plačilo odškodnine, pod pritiskom nekaterih političnih sil postale kaznivo dejanje, podvrženo kazenskemu zakoniku," je poudaril Gianfranco Trebbi.

Uzakonili bi namreč predhodni pravilnik o samoomejevanju stavk. O vsebini zakona bi odločale sindikalne organizacije. Predlog UIL obravnava samo nujne javne službe, vendar ne bi prišlo do uzakonitve stavke v ostalih sektorjih.

"Uzakonitev pravice do stavke pa seveda ne pomeni, da ti sektorji ne bi smeli stavkati," je pripomnil Trebbi. Po zakonu bi morali stavkajoči predhodno obvestiti javnost o stavki, garantirana bi morala biti minimalna storilnost vseh nujnih javnih služb.

"Zakon bi onemogočil, da bi samo nekaj delavcev paraliziralo celo državo," je zaključil pokrajinski tajnik sindikata UIL Gianfranco Trebbi.

Povsem drugačen pa je odnos do uzakonitve pravice do stavke sindikata CGIL, ki se je odločno izrekel proti tovrstnemu obravnavanju splošne pravice do stavke.

"Državna administracija sploh ne spoštuje dogovorov, sklenjenih s sindikati. Zakon pa ne bi izboljšal šibkejšega pogodbenega stanja delavcev," je poudaril Vojko Grgič sindikalni predstavnik družbe elektronskih aparatov IRET. Vzrok, da večinski sindikati izgubljajo nadzorstvo nad delavci, je mogoče tudi v slabo organiziranih socialnih bojih ali pa so v ti boji pomanjkljivi. Po predlogu sindikata UIL "bi se samo priznani sindikati pogajali z delodajalcem in proglasili stavke. Mnogo je v Italiji tistih, ki bi hoteli "normalizirati" splošno pravico do stavke in jo tako omejiti", je predlog sindikata UIL kritično komentiral Vojko Grgič.

"Benvenutov predlog krši 41. člen italijanske ustave, ki daje pravico posamezniku in skupini, da stavka," je pritrdil pokrajinski tajnik sindikata CGIL Roberto Treu.

Pravica do stavke ni samo pravica skupnosti, ampak predvsem pravica posameznika. Z zakonom pa bi država de facto priznala samo sindikatom možnost stavke, s tem pa bi bi prišlo do novega državno priznanega sindikata. Iz raznih posegov sindikalistov CGIL se da razbrati, da mora imeti pravico do stavke tudi manjši-

na delavcev. Benvenuto je dal ta predlog, ko so se pojavile avtonomne organizacije delavcev in kobasi, saj ti delavci stavkajo proti sindikatom CGIL, CISL UIL, ker se ne strinjajo z njihovimi dogovori. Tako se je zgodilo, da so stavkali šolniki, ki niso upoštevali ne stališč združenih sindikalnih organizacij ne stališč neodvisnih sindikatov. "Tega se seveda ne da odpraviti z zakonom, ki bi dal samo nekaterim sindikatom možnost organiziranja stavke. Če se ti delavci ne strinjajo s stališči sindikatov, je to stvar njihovega medsebojnega dogovarjanja, ne pa zakona," je poudaril Roberto Treu.

Stavka pa ne sme oškodovati predvsem porabnikov nujnih javnih uslug. "Toda nevednosti take stavke se lahko omilijo," je dodal tajnik CGIL, "če porabnika javnih prevoznih obvestimo o stavki deset dni prej." Tako ima vsak dovolj časa, da drugače organizira svoj prevoz v službo. Stavka bo s tem ohranila svoj primarni cilj, da oškoduje delodajalca, torej javno administracijo, ne pa porabnika. Prav v teh dneh smo lahko pričali letalskih pilotov, ki je predvsem oškodovala potnike, ti so bili namreč prisiljeni prespati na letališču, ker ni bilo poleta. Stavke namreč piloti niso predhodno najavili, zato potniki niso mogli drugače organizirati svojih potovanj.

CGIL se je opredelila za pravilnike o samoomejevanju stavk. Odslej ne bi bili sindikalna priloga delovne pogodbe, ampak vključeni vanjo. "O pravilniku bi se izrekli vsi delavci, obveljala pa bi volja večine," je pripomnil pokrajinski tajnik CGIL. Tako bi morali spoštovati pravilnike prav vsi pripadniki neke kategorije delavcev.

Nov predlog organizacije CGIL bi z dekretom predsednika republike dobil moč zakona. O vsebini teh pravilnikov se delavci ne pogovarjajo z delodajalcem, ampak ga kratkoma vključijo v pogodbo. "Razlika med zakonom in takim pravilnikom je bistvena! O pravilniku odločajo delavci. Pravilnik pa zapade tudi s pogodbo, medtem ko zakon ne. Torej: nova pogodba, nov pravilnik," je še dodal Roberto Treu.

O stavki morajo odločati sami delavci. "Pravica do stavke mora veljati tako za enega kot za vse delavce," je zaključil pokrajinski tajnik CGIL Roberto Treu.

ZVONKO PETJE

Včeraj srečanje med Miloševićem in Rinaldijem

Jutri zaključek dnevov posvečenih V. S. Karadžiću

Včeraj se je srbski minister za kulturo Branislav Milošević, ki je prisostvoval dnevom, posvečenim V. S. Karadžiću, srečal z odbornikom za stike s tujino naše Dežele Dariom Rinaldijem. Bila sta prisotna tudi rektor Tržaške univerze Fusaroli in Milena Milanović, odgovorna za srbske kulturne stike s tujino. Sestanka se je udeležil še generalni konzul SFRJ v Trstu Jakomin.

Na srečanju je bil govor o kulturnih izmenjavah med SR Srbijo in deželo Furlanijo-Juljski krajino. Prisotni so še posebno naglasili dobre medsebojne odnose, ki jih imata univerzi iz Trsta in Beograda.

V okviru tržaške prireditve je predsinočnjim nastopilo v tržaškem Kulturnem domu Jugoslovansko narodno gledališče z delom Jovana Sterije Popovića »Rodoljubi«. Celoten niz prireditev pa se bo zaključil jutri v tržaškem Kulturnem domu. V priredbi Slovenskega stalnega gledališča bodo v slovenščini, srbsčini in italijanščini podali pesmi iz znamenite Karadžićeve knjige »Srbske narodne pesmi«. Nastopili bodo igralci Bogdana Bratuž, Rale Damjanović in Raniero Brumini. Recital je zrežiral Marko Sosič, sceno pa je pripravil Klavdij Palčič. Predstava se bo pričela ob 20.30.

Ocene zahtevajo določeno distanco, vsekakor pa lahko zapišemo, da so bili dnevi, posvečeni utemeljitelju moderne srbske kulture, vsebinsko in organizacijsko dobro pripravljeni. V bistvu smo lahko sledili tehtnim prispevkom, ki so poglobili naše znanje o Karadžiću, hkrati pa so bili pokazatelj srbskega znanstvenega, gledališkega in glasbenega trenutka.

Na sliki prizor iz igre J. S. Popovića »Rodoljubi«

Predavanje muzikologa Dušana Mihaleka v SK Sled tržaškega skladatelja Sinica v razvoju srbske liturgične glasbe

S torkovim večerom se je želel Slovenski klub vključiti v niz proslav ob 200-letnici rojstva Vuka Karadžića. Prireditelji so v Gregorčičevo dvorano povabili muzikologa Dušana Mihaleka, urednika glasbenih oddaj RTV v Novem Sadu in raziskovalca, ki se ukvarja tudi z italijanskimi viri v srbski cerkveni glasbi.

Srbska glasba, če naj jo pojmujejo v klasičnem, evropskem smislu, je razmeroma mlada, saj se je porodila šele v začetku 19. stoletja, v drugem, širšem in točnejšem smislu pa je stara toliko, kolikor je pač star srbski narod. Za prvega srbskega skladatelja velja Stepan Šrbin, glasbenik na dvoru Brankovičev v 16. stoletju. Njegova glasba dejansko ni preživela druge svetovne vojne, saj so vse njegove pisane skladbe zgorele skupno z drugimi dragocenimi zgodovinskimi dokumenti v beograjski Narodni knjižnici, ko so mesto bombardirali Nemci.

Srbska pravoslavna cerkev je v začetku gojila izključno enoglasno petje pod vplivom bizantinske tradicije. Hud udarec so kulturi tega naroda zadali turški osvajalci. Leta 1690 so se Srbi odselili, da bi tako ohranili svojo narodnostno identiteto. Nekateri so si za svoj dom izbrali ozemlje današnje Vojvodine, ki je bilo takrat pod avstro-ogrsko monarhijo, drugi so odšli v Rusijo. V krajih pod avstrijsko upravo so priseljenci prišli v stik z zahodnoevropsko kulturo in tudi njihova glasba je pod tem novim vplivom doživela pravo preobrazbo. V pravoslavnih cerkvah se je v 19. stoletju prvič pojavilo večglasno petje. Patriarh iz Konstantinopla je ostro obsodil te novonastale pesmi in zahteval ponovno uvedbo enoglasnega petja. Nova glasba z zahodnoevropskimi primes-

Dušan Mihalek

mi pa se je tako ukoreninila v zavesti vernikov, da je ni bilo več mogoče izriniti.

Izčrpen pregled o razvoju liturgične glasbe je predavatelj opremil še s podatki najpomembnejših srbskih skladateljev cerkvenih pesmi. Ob tem je poslušalce opomnil na ime tržaškega glasbenika Francesca Sinica, ki je živel v prvi polovici 18. stoletja. Kot dirigent opere in ustanovitelj krožka ljubiteljev glasbe, je Sinico prišel v stik z glasbeno tradicijo različnih narodnosti v Trstu. Pisal je skladbe za grško pravoslavno cerkev in židovsko sinagogo, leta 1840 pa je pod vplivom ruske večglasne glasbe zložil srbsko liturgijo, prvo v zgodovini srbske nabozne glasbe. Sinico je odločilno vplival tudi na druge pomembne skladatelje in je bil obenem tudi učitelj Davorina Jenka. (hj)

Tradicionalno polaganje vencev

Kot vsako leto bodo tudi letos ob 1. novembru predstavniki Generalnega konzulata SFRJ polagali vence k spomenikom in obeležjem padlih v NOB. V okoliških občinah bodo vence polagali tudi delegati občinskih odborov Zveze borcev iz Kopra, Sežane in Nove Gorice po sledečem razporedju:

Občina Dolina — 30. 10.: pri Domju ob 10. uri, v Ricmanjih ob 10.30;

31.10.: predstavniki Generalnega konzulata SFRJ in občinske uprave bodo istočasno položili venec k osrednjemu spomeniku ob 9.30. Od tod bodo krenili po vaseh in sicer: v Mačkoljah bodo ob 10.10, v Prebenegu ob 10.20, pri vaškem spomeniku v Dolini ob 10.50, v Borštu ob 11.20, na Gročani ob 11.50. Padlim iz Boljunca se bodo poklonili ob 15. uri.

Občina Repentabor — 31. 10.: skupaj s predstavniki občinske uprave bo polaganje vencev na Colu ob 15. uri, v Repnu ob 15.30.

Občina Zgonik — 31. 10.: pri osrednjem spomeniku v Zgoniku bo polaganje vencev ob 8.40, v Gabrovcu ob 9.10, v Saležu ob 10. uri, v Samatorci ob 10.30.

Občina Devin-Nabrežina — 1. 11.: pri županstvu ob 8. uri, v Slivnem ob 8.10, v Medijvasi ob 8.20, v Devinu ob 8.30, v Cerovljah ob 8.45, v Mavhinjah ob 8.50; pri spomeniku v Prečniku bo polaganje vencev ob 9. uri, nato v Trnovci ob 9.10, v Praprotu ob 9.15, v Šempolaju ob 9.20, v Križu ob 9.30 in v Nabrežini ob 9.40.

Občina Milje — 30. 10.: ob 8.30 bo delegacija odbora ZZB iz Kopra pri spomeniku pri Korošcih.

31. 10.: ob 16. uri se bo na Trgu Marconi zbrala krajevna občinska delegacija, ki bo obšla spomenike padlim v občini.

V nedeljo, 1. novembra, bo prav tako na Trgu Marconi ob 10.30 spominska svečanost ob prisotnosti vojaške straže in z govoroma Willera Bordona in Damjane Colarich, ki bo govorila v imenu Slovencev miljske občine.

Občina Trst, 31. 10.: predstavniki Generalnega konzulata SFRJ bodo ob 8. uri na Proseku, ob 10. uri v Križu, 11. uri na Katinari, v Bazovici ob 11.50, v Gropadi ob 12.50, na Padričah ob 13.20, v Trebčah ob 13.45, na Opčinah ob 14.20. Delegacija občinskega odbora ZZB iz Sežane pa se bo poklonila spomenu padlih v Barkovljah ob 8. uri, na Kontovežu ob 8.25.

V nedeljo, 1. novembra, bodo predstavniki Generalnega konzulata SFRJ ob 12. uri položili venec k spomeniku padlim na mestem pokopališču pri Sv. Ani, ob 12.30 na vojaškem pokopališču in ob 13. v Rižarni.

Ob novembrskih praznikih se bo tudi tržaška občinska uprava udeležila številnih verskih in civilnih svečanosti. V soboto, 31., bo delegacija občinskih odbornikov z županom na čelu položila vence na obeležjih v Ul. Imbriani, v Drevo-redu D'Annunzio, Ul. D'Azzeglio, Ul. Ghega, na avstro-ogrskem pokopališču, na openskem strelišču in v Rižarni. Delegacija se bo seveda ustavila kot običajno tudi pri fojbah. Na pokopališču pri Sv. Ani se bodo poklonili spomenu umrlih tržaških županov, cvetje pa bodo položili tudi v spominskem parku na Griču sv. Justa.

Občina Zgonik bo skupaj s kulturnim društvom Rdeča zvezda in športnim krožkom Kras polagala vence na spomenike in grobove padlih v soboto po naslednjem urniku: ob 16.30 na proseški postaji, ob 16.45 na pokopališču na Proseku, ob 17. uri v Gabrovcu, ob 17.15 v Samatorci, ob 17.30 v Saležu in 17.45 v Zgoniku.

Na torkovi seji občinskega sveta

Repentabrski župan o dogodkih v zvezi z odprtjem Ceste terana

Na torkovem zasedanju repentabrškega občinskega sveta se je v uvodnem poročilu župan Pavel Colja najprej zaustavil pri neljubih dogodkih ob otvoritvi Ceste terana. Slovesnosti se je sicer udeležil, vendar pa ne odobrava diskriminacije slovenskega jezika in v kolikor ne bo pokrajinska uprava v kratkem času postavila tudi slovenskih napisov, bo Repentabska občina — v povezavi s sosednjima občinskima upravama — prisiljena ukrepati sama.

Kar zadeva javna dela, je Repentabska občina prejela od Kraške gorske skupnosti prispevek 30 milijonov lir, in sicer 20 milijonov lir za popravila v Domu Albina Bubniča v Repnu, kamor bodo premestili tudi ambulanto, in pa deset milijonov lir za utrjevanje zidov na Tabru. Pri zadnjih preureditvenih delih na poslopju stare osnovne šole na Colu je prišlo do nepredvidenih zastojev, tako da bo obnovljeni objekt predan namenu nekje sredi pomladi. Zaradi zaprtja upepeljevalnika v Trstu

so nastali precejšnji problemi z uničevanjem smeti, ki jih morajo voziti v Červinjan. V teku zime pa bodo določili lokacijo in razsežnost obrtniške cone.

V preostalih točkah dnevnega reda so poleg običajnih ratifikacij sprejeli sklepe o črtnju aktivnih obresti iz proračuna, o delnem povračilu davka za smetarsko službo na tovrnem postajališču pri Fernetičih in o urbanizacijskih stroških za gradnjo stavb, ki niso namenjene stanovanjem. (B. S.)

Tri skupne razstave o »novem, starem Trstu«

»Najnovejši stari Trst« je skupni naslov treh razstav o zgodovini arhitekture Starega mesta in o najnovejših preureditvah tega predela, ki jih bodo odprli jutri v treh različnih razstavnih prostorih v mestu. Pobudo za to »trojno razstavo« je dalo odborništvo za kulturne ustanove v sodelovanju z odborništvom za urbanistiko Tržaške občine, da bi meščanom omogočilo vpogled v dosedanje preurejanje Starega mesta.

V dvorani Franco (Trg Libertà 7) bo razstava z naslovom Veliki tržaški kontejnerji; Načrt za preureditev Rimskega amfiteatra je naslov drugi razstavi, ki bo v Palači Costanzi; v centru Barbacan bo razstava z naslovom Načrt za preureditev Ul. Capitelli. Ob načrtih in fotografijah o preurejenih predelih, si bodo lahko udeleženci ogledali tudi bogato fotografsko gradivo o mestu ob prelomu stoletja.

Med odprtjem razstave v Centru Barbacan (ob 18. uri) bodo tudi prvič prižgali novo javno razsvetljavo (z okrasnimi svetilkami) v Starem mestu.

Železniški promet brez posebnih zastojev

Promet na tržaški železniški postaji je včeraj potekal povsem normalno. Sindikalno gibanje Cobas ima v Trstu le malo privržencev tako da 24-urna stavka železničarjev, ki se je pričela včeraj ob 14. uri in se bo zaključila danes, ni povzročila nevšečnosti. Včeraj so iz Trsta redno odpotovali vsi vlaki. Razen večernega vlaka iz Rima, so v naše mesto pripotovali tudi vsi predvideni vlaki. Po predvidevanjih tudi danes ne bi smelo biti posebnih težav. Kot so nam sporočili včeraj odgovorni na železniški postaji, ne bo odpotoval edinolep pospešeni vlak za Rim ob 10.30.

Ob izgubi drage mame izreka Sil-veriju Salviju iskreno sožalje

Gospodarska zadruga Skala iz Gropade

Pomembna študija tržaškega Odbora za mir in sožitje

Tržaški Odbor za mir in kulturo sožitja je ob priložnosti prvega zasedanja v Trstu osrednjega odbora Vsedr-žavnega združenja partizanov Italije - ANPI pripravil in izročil njegovemu predsedniku, senatorju Arrigu Boldriniju, zgodovinsko-politično študijo o krajevnih razmerah z gledišča vpliva nacionalizma, z naslovom »Furlanija, Gorica, Trst, Istra, Reka, Dalmacija včeraj in danes: nacionalizem, fašizem in rasizem med zgodovino, kulturo in politiko«. Študija je bila namenjena predvsem načelnikom delegacij, ki so sodelovale na shodu VZPI-ANPI, da bi jim nudila priložnost za poglobljanje te specifične problematike v vsej državi.

V predgovoru k študiji, ki ga je prispeval predsednik Odbora Luciano Ferluga, je poudarjeno, da gre za »prvi prispevek k razčiščevanju zgodovine in dejanskega etničnega in političnega stanja v teh obmejnih krajih«, namenjen pa je ravno VZPI-ANPI, ker se je vedno zavzemala za reševanje vprašanj manjšin »kot preizkusni kamen za verodostojnost demokracije« in je tudi podpirala prizadevanja za uzakonitev zaščite za Slovence v Italiji. Ferluga izraža tudi željo, da bi študija mogla spodbuditi kritično razmišljanje, ki bo koristilo družbeni stvarnosti v Trstu, deželi Furlaniji-Juljski krajini in vsej državi, tako za odrasle kot za mladino, ki niso bili seznanjeni s to problematiko prek šole, ki bi jim bila dolžna to stvarnost posredovati.

Študija, katere besedila so izdelali prof. Samo Pahor, Paolo Parovel in Giorgio Rosmann, je razdeljena v 4 glavne dele, razdeljene v poglavja. Prvi trije deli predstavljajo strnjen zgodovinski pregled etničnih, kulturnih in

Razstava o delu Jožeta Plečnika

Tudi Trst se bo spomnil 30-letnice smrti velikega slovenskega arhitekta Jožeta Plečnika. V soboto, 31. oktobra, bodo v prostorih Studia PHI v Ul. S. Michele 8/1 odprli antološko razstavo »Plečnikova arhitektura v slikah«. Razstava je poželja že veliko uspeha širom po svetu, odprli pa so jo lani v slovitem pariškem Pompidoujevem centru.

Na razstavi, ki jo je pripravil ljubljanski Muzej arhitekture, bodo na ogled fotografije Plečnikovih palač in drugih stavb, trgi, spomeniki, nadalje pa tudi utrinki iz njegovega bivanja na Dunaju, v Pragi in v Ljubljani.

Razstavo bodo odprli ob 18. uri, odprta pa bo do 22. novembra.

Občinski svetovalec Parovel o shodu istrskih beguncev

V ponedeljek je na pobudo krožka Arci- Rumena hiša občinski svetovalec Paolo Parovel spregovoril v dvorani »Venčka Krečiča« v Barkovljah na temo: »Po shodu istrskih beguncev - med narodno pripadnostjo, nacionalizmom in rasizmom. Kaj lahko izberejo Italijani in Slovenci, ki živijo v Trstu.«

V svojem posegu je Parovel najprej obravnaval Mednarodno konvencijo proti rasizmu, ki jo je Italija ratificirala leta 1975. V tej konvenciji ni govora samo o rasnem zapostavljanju. Mednarodna konvencija vsebuje tudi pojem jezikovnega in etničnega zapostavljanja.

Iz analize pamfleta, ki so ga istrski begunci dali ponatisniti ob priložnosti shoda, je bilo razvidno, da so se mnogi izmed njih opredelili za nacionalizem. Do nacionalizma pa po besedah Parovela ne pride samo iz političnih razlogov, ampak je to tudi stvar kulture. Kritiziral pa je tudi dejstvo, da demokratske sile ne izdajajo knjig, ki bi obravnavale zgodovinske pomembne dogodke, medtem ko nazadnjaške sile ob takih priložnostih izdajajo raznovrstne in številne pamflete, ki so prave zgodovinske izmišljotine.

Tržaška družba bi se morala, kot je izjavil Parovel, nagibati predvsem h kulturi pluralizma, k medsebojnemu spoštovanju in nenehni medsebojni kulturni izmenjavi, kar naj bi omogočilo, da bi število dvojezičnih Tržčanov narastlo.

Rojanski otroci na grobu štirih bazoviških junakov

Otroci rojanske osnovne šole »Bazoviški junaki« so se v ponedeljek zjutraj v spremstvu učnega osebja, kot vsako leto, podali na pokopališče pri Sv. Ani ter se poklonili spominu bazoviških junakov Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča, po katerih nosi rojanska šola ime. Pred spomenikom so otroci položili cvetje ter zbrano in občuteno recitirali ter zapeli nekaj pesmi. (mm)

gledališča

VERDI
Opera sezona 1987/88. V soboto, 31. t. m., ob 17. uri (red S) CARMEN A. Bizeta. Dirigent Hubert Soudant, režija Peter Werhahn.

ROSSETTI
Gledališka sezona 1987/88. Nocoj ob 20.30 (red prost) bo na sporedu CASONOVA A SPA A. Schnitzlerja. Režija Luca De Fusco. Vloga Casanove igra Mariano Rigillo. Rezervacije pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

Od 3. do 15. novembra bo Stalno gledališče iz Turina predstavilo FIGAROVO SVATBO delo P.A.C. De Beaumarchaisa. Režija G. Cobelli. V abonmaju odrezek št. 2. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

V Pasazi Protti je še ta teden v teku vpisovanje novih in potrjevanje starih abonmajev za gledališko sezono 1987/88.

LA CONTRADA - TEATRO CRISTALLO
Nocoj ob 20.30: UN BIGLIETTO DA MILLE CORONE, delo Carpinterija in Faragune. Režija F. Macedonio.

koncerti

Tržaški jazz klub bo nocoj otvoril sezono s koncertom v dvorani **MANDRACCHIO**. Nastopili bodo: pevka Cinzia Spata, katero bodo spremljali Luca Palacino (saksofon), Augusto Mancinelli (kitara), Attilio Zanchi (kontrabas) in Christian Meyer (tolkala).

razstave

V **TK Galeriji**, Ul. sv. Frančiška 20, razstava: Tržaški umetniki in Mednarodni grafični bienale v Ljubljani: Avgust Černigoj, Edoardo Gandrus, Zora Koren, Marjan Kravos, Marcello Mascherini, Klavdij Palčič, Nino Perizzi, Bruno Ponte, Livio Schiozzi, Lojze Spacal, Giancarlo Stacul, Rado Strukelj, Franko Vecchiet in Edvard Zajec.

V galeriji **Cartesius** bo od 31. oktobra do 19. novembra odprta razstava likovnice Federice GALLI.

kino

ARISTON - 15.45, 22.15 **Full Metal Jacket**, dram., ZDA, 1987, r. Stanley Kubrick; i. Matthew Modine, Lee Ermey, Vincent D'Onofrio, □□

NAZIONALE IV - 16.30, 22.00 **Maurice**, kom., VB 1987; r. J. Ivori.

EXCELSIOR I - 17.15, 22.15 **Gli intoccabili**, krim., ZDA 1987; r. Bryan De Palma, i. Kevin Costner, Robert De Niro, Sean Connery.

FENICE - 17.00, 22.15 **Who's that girl**, kom., ZDA 1987, 94'; r. James Foley; i. Madonna, Griffin Dunne.

GRATTACIELO - 17.00, 22.15 **Accade in paradiso**, kom., r. A. Rudolph, i. T. Hutton, K. McGillis, M. Stapleton.

NAZIONALE III - 16.30, 22.00 **Ultimo minuto**, dram., It., 1987, 100'; r. Pupi Avati; i. Ugo Tognazzi, Diego Abatantuono.

MIGNON - 16.00, 22.15 **La Bamba**, kom., ZDA 1987; r. Luis Valdez; i. Lou D. Phillips, Esai Morales.

NAZIONALE II - 16.00, 22.00 **Oggetto sessuale**, porn., □□

NAZIONALE I - 16.30, 22.00 **Anni '40**, kom., VB 1987; r. John Boorman.

EDEN - 15.30, 22.00 **Sexual Roller Babies**, porn., □□

EXCELSIOR II - 17.00, 21.45 **Mannequin**, r. Michael Gottlieb; i. Andrew McCarthy, Kim Cattrall.

VITTORIO VENETO - 16.30, 22.10 **Il mistero del lago scuro**, dram., Avstral. 1986, 100'; r. Brian Trenchard-Smith; i. Henry Thomas, Tony Barry.

CAPITOL - 16.30, 22.00 **Arma letale**, krim.; r. R. Donner; i. M. Gibson, D. Glover.

LUMIERE FICE - 16.00, 22.00 **Betty Blue**, dram., Fr. 1986, 115'; r. Jean-Jacques Beineix; i. Jean-Hugues Anglade, Beatrice Dalle

RADIO - 15.30, 21.30 **Poker di donne**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

5. fotografski natečaj krožka Foto Trst 80

- Pravilnik**
- natečaj je odprt vsem fotoamaterjem iz Furlanije-Juljske krajine in Primorske;
 - natečaj se deli na dva odseka:
a) barvni diapozitivi na prosto temo;
b) črno-bele slike na prosto temo;
 - vsak avtor lahko sodeluje z največ 5 izdelki za vsak odsek;
 - diapozitive z osebnimi podatki (ime, priimek, naslov, naslov dela) morajo biti označene z rdečo točko na spodnjem levem kotu v smeri pravilnega gledanja, nastavljen v okvirih 5 x 5;
 - doljša stranica črno belih slik mora biti med 20 in 40 cm dolga. Na njihovi zadnji strani morajo biti navedeni osebni podatki avtorja in naslov dela;
 - dela morajo biti oddana ali poslana od 16. do 21. novembra 1987, urnik 9-13, četrtek tudi 16-18, sobota 16-20, na naslov:
- FOTO TRST 80**
Ul. sv. Frančiška 20/II pri ZSKD
34133 TRST
- vpisnina, za oba odseka, znaša 7.000 lir;
 - vsak udeleženec odgovarja za vsebino predloženih del;
 - komisijo sestavljajo:
NINO SEGULIN, fotograf; PINO SFREGOLA, fotokrožek ACT; JANI TOROŠ, reklamni fotograf; ALJOŠA ŽERJAL, kinoamater; BORIS ZULIAN, prof. likovne umetnosti, slikar;
 - prirejatelj jamči največjo nego z deli, a ne odgovarja za morebitno poškodbo ali izgubo teh.
- NAGRADE**
Pokali, plakete in druge nagrade.
- KOLEDAR**
Rok dostave: 16. november 1987 - 21. november 1987.
Sestanek komisije: 30. novembra 1987 ob 18. uri.
Predvajanje, nagrajevanje, otvoritev razstave: v soboto, 12. decembra 1987, ob 19.30 v Gregorčičevi dvorani, Ulica sv. Frančiška 20/II.
Vračanje del: od 11. januarja 1988, od 9. do 13. ure, in ob naslednjih petkih, od 20. do 22. ure.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

VUK S. KARADŽIĆ

SRBSKE NARODNE PESMI

Recital v slovenščini, srbščini in italijanščini

Nastopajo:
Bogdana Bratuž, Rale Damjanović, Raniero Brumini

Poje ansambel Rukovet pod vodstvom Dragana Mladenovića

Scena: Klavdij Palčič Režija: Marko Sosič

Jutri, 30. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Otvoritvena predstava sezone 1987-88

BRANISLAV NUŠIĆ

Sumljiva oseba

Režija: DUŠAN JOVANOVIĆ

Danes, 29. t. m., ob 20.30 - ABONMA RED E

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

NADALJUJE SE VPISOVANJE ABO-NENTOV PRI BLAGAJNI KULTUR-NEGA DOMA OD 10. DO 14. URE IN ENO URO PRED PRIČETKOM PRED-STAVE.

PROSIMO ABONENTE, DA DVIGNEJO ABONMAJSKE IZKAZNICE.

izleti

SPDT prireja v nedeljo, 8. novembra, avtobusni izlet na **MARTINOVANJE V BENEČIJI**. Odhod ob 8. uri izpred sodne palače. Vpisovanje na sedežu ZSSDI - tel. 767304. Izlet vodi Ervin Gombač (tel. 754-742), ki nudi tudi vse informacije.

včeraj - danes

Danes, **ČETRTEK**, 29. oktobra
LINDA

Sonce vzide ob 6.40 in zatone ob 16.57
- Dolžina dneva 10.17 - Luna vzide ob 13.50 in zatone ob 22.42.

Jutri, **PETEK**, 30. oktobra
ALFONZ

PLIMOVANJE DANES: ob 4.09 najvišja 18 cm, ob 9.03 najnižja 11 cm, ob 12.28 najvišja 13 cm, ob 21.16 najnižja -33 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 12,2 stopinje, zračni tlak 1026,5 mb narašča, veter 25 kilometrov na uro vzhodnik severovzhodnik, burja, s posameznimi sunki do 35 km na uro, vlaga 53-odstotna, nebo zelo oblačno, morje zelo razgibano, temperatura morja 19,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Tomaz Cefuta, Stefano Scianaballo, Nicola Notarangelo, Eliana Minoia, Daniele Cian.

UMRLI SO: 60-letni Oreste Parovel, 82-letni Edoardo Faelli, 74-letni Mario Moratto, 56-letna Iolanda Del Negro, 74-letni Francesco Barbatto, 77-letni Galliano De Rosa, 64-letna Carmen Derschitz por. Indrigo, 81-letni Gino Teghini, 58-letna Angela Vremez, 87-letna Giovanna Scapin, 80-letna Teresa Sepich, 86-letna Ludmilla Daneu, 74-letna Maria Cerin, 61-letni Aldo Tomé, 78-letni Lodovico Klun, 89-letni Emilio Steppan, 85-letna Angela Roth, 88-letni Pietro Riccobon, 74-letna Emilia Pauletich, 51-letni Giorgio Ierina, 70-letni Dino Mucchi, 66-letni Vittoriano Piemonte, 87-letna Anna Derossi.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 26., do sobote, 31. oktobra 1987

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Ul. Commerciale 21, Trg XXV. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Lungomare Venezia 3 (Milje)

PROSEK (tel. 225141 in 225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Ul. Commerciale 21, Trg XXV. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Lungomare Venezia 3 (Milje)

PROSEK (tel. 225141 in 225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Lungomare Venezia 3 (Milje)

PROSEK (tel. 225141 in 225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure

Berite
»Novi Matajur«

čestitke

Danes praznuje rojstni dan **LEO-POLD AŽMAN**. Obilo sreče in zdravja mu želijo vsi njegovi.

razna obvestila

Jutri, 30. t. m., se začne plesni tečaj v barkovjanskem društvu, Ul. Cerreto 12, ob 19. uri. Kdor želi se lahko vpiše tudi isti večer.

SKD Tabor - Opčine - Prosvetni dom. Glede na povpraševanje prirejamo tečaj italijanščine za Slovence. Prijave na tel. št. 213945 od 16. do 20. ure. Jutri, 30. t. m., bo ob 17. uri informativni sestanek v knjižnici P. Tomažič in tovariši.

Tabor mladih mladim obrtnikom. Vabimo vas, da se ponovno ali na novo udeležite decembrskega sejma, ki bo v Prosvetnem domu 3., 4. in 5. decembra na Opčinah. Na sejmu lahko razstavljate vse svoje obrtniške izdelke. Prosimo vas, da se pisмено javite na naslov: Tabor mladih, Ul. Riceratorio 1, 34016 Opčine, do 10. novembra 1987.

Slovensko kulturno društvo Barkovlje obvešča, da bo **jutri, 30.t.m.**, ob 20.30, odborova seja.

Narodna in študijska knjižnica v Trstu prireja **DEŽELNI KNJIŽNIČARSKI TEČAJ**. Tečaj, ki je brezplačen, bo trikrat tedensko v popoldanskih urah. Začetek tečaja bo v torek, 10. novembra, zaključil pa se bo 25. novembra 1987. Prošnje na navadnem papirju pošljite na naslov: Narodna in študijska knjižnica, Ul. sv. Frančiška 20/I, 34133 Trst do 6. novembra 1987.

Narodna in študijska knjižnica sporoča, da odslej posluje neprekinjeno od 9. do 19. ure vsak dan, razen ob sobotah, nedeljah in praznikih.

Partizani aktivisti - sekcija Opčine, Bani in Ferlugli V nedeljo, 1. novembra, bo počastitev padlih v NOV. Zbirališče ob 9.30 na dvorišču Prosvetnega doma na Opčinah. Najprej bomo počastili padle pri vaškem spomeniku na Narodni ulici, nato na pokopališču. Istočasno bo delegacija položila vence pri spomeniku 71. talcev, pri spomeniku P. Tomažiča in tovarišev ter Rozalije Gulič. Sodeluje moški pevski zbor Tabor z Opčin.

menjalnica

razna obvestila

Jutri, 30. t. m., se začne plesni tečaj v barkovjanskem društvu, Ul. Cerreto 12, ob 19. uri. Kdor želi se lahko vpiše tudi isti večer.

SKD Tabor - Opčine - Prosvetni dom
Glede na povpraševanje prirejamo tečaj italijansčine za Slovence. Prijave na tel. št. 213945 od 16. do 20. ure. **Jutri, 30. t. m.** ob 17. uri informativni sestanek knjižnični P. Tomažič in tovariši.

Tabor mladih mladim obrtnikom. Vabimo vas, da se ponovno ali na novo udeležite decembrskega sejma, ki bo v Prosvetnem domu 3., 4. in 5. decembra na Opčinah. Na sejmu lahko razstavljate vse svoje obrtniške izdelke. Prosimo vas, da se pisмено javite na naslov: Tabor mladih, Ul. Ricreatorio 1, 34016 Opčine do 10. novembra 1987.

Slovensko kulturno društvo Barkovjanci obvešča, da **bo jutri, 30. t. m.,** ob 20.30. odbora seja.

Narodna in študijska knjižnica v Trstu prireja **DEŽELNI KNJIŽNIČARSKI TEČAJ**. Tečaj, ki je brezplačen, bo trikrat tedensko v popoldanskih urah. Začetek tečaja bo v torek, 10. novembra, vključil pa se bo 25. novembra 1987. Prošnje na navadnem papirju pošljite na naslov: Narodna in študijska knjižnica, Ul. sv. Frančiška 20/L, 34133 Trst do 6. novembra 1987.

Narodna in študijska knjižnica sporoča, da odslej posluje neprekinjeno ob 9. do 19. ure vsak dan, razen ob sobotah in nedeljah in praznikih.

Partizani aktivisti - sekcija Opčine Bani in Ferluĝil V nedeljo, 1. novembra, bo počastitev padlih v NOV. Zbirališče ob 9.30 na dvorišču Prosvetnega doma na Opčinah. Najprej bomo počastili padle pri vsakem spomeniku na Narodni ulici nato na pokopališču. Istočasno bo delegacija položila vence pri spomeniku 71 talcev, pri spomeniku P. Tomažiča in tovarišev ter Rozalije Gulič. Sodeluje možiki pevski zbor Tabor z Opčin.

menjalnica

Ameriški dolar	1255.—
Nemška marka	720.—
Francoski frank	213.—
Holandski florint	639.—
Belgijski frank	33,50
Funt sterling	2150.—
Irski sterling	1900.—
Danska krona	183.—
Grška dragma	8.—
Kanadski dolar	950.—

BCIKB **BANCA DI CREDITO DI TRIESTE** **TRŽAŠKA KREDITNA BANKA** Telef.: Sedež 040/67001 Agencija Domjo 831-131

S. r. l.

ELEKTROGOSPODINJSKI STROJI - OPREMA ZA TRGOVINE

Pokrajinska cesta Farnei 46 - Milje - Tel.: 040/231711

VAS VABI, DA OBIŠČETE NOV PRODAJNI CENTER!

V BLIŽINI TRGOVINE »CASA DEL FRIGO«

ZMRZOVALNIKI IBERNA EXCELLENCE PRALNI STROJI Z NERJAVEČIM BOBNOM INOX, MIKROVALOVNE PEČI, KROŽNE PEČICE ZA CVRTJE DE LONGHI, OGREVALNE PEČI ZA KOPALNICE DE LONGHI

Ob vsakem nakupu vam poklonimo trajno in lepo darilo!

OBIŠČITE NAS!

Na razpolago vam je prostorno parkirišče.

utrinki iz naše preteklosti

boris kuret

Naprej zastava slave!

»Naprej zastava slave« v angleškem prevodu. "Ag. Tagblatt" z 20. t. m., št. 66 nam pripoveda, da je angleški pisatelj Alford L. Hardy, sotrudnik "Timesa" in mnogih drugih večjih novin angleških s pomočjo v Londonu živečega Slovenca Andreja Jurtele preložil na angleški jezik slovensko od Simona Jenka zloženo in od ravnatelj "srbskega narodnega pozorišta" Davorina Jenka uglasbeno pesen "Naprej zastava slave" in da jo je pisatelj poklonil eden izvod tega prepisa poročniku Fridolinu Kavčiču. A. L. Hardy se tudi sicer pridno bavi s tem da seznanja svoje rojake s kulturnimi in književnimi razmerami Jugoslovanov. Po polno je večš srbsko-hrvatskemu in slovenskemu jeziku in naučil se je pridno iz neke francosko-srbske slovnice in iz jezikovega rječnika, a slovenščino si je prisvojil še Sketovo slovnico. Dokaz, da je Hardy vzmožen slovenskega jezika, so besede katere je svojeručno zabeležil v izvod poklonjen poročniku Kavčiču: »Gospodu Fridolinu Kavčiču v znak spoštovanja A.L. Hardy. V Londonu 15. prosinca 1887.«

Angleški prevod mej Slovani toliko širjene pesni slove:

With Slava's banner, forwards!
To shed heroic blood,
For native country's welfare
Let rifle's voice resound!

With our weapons in our hands
We'll thunder at the foe;
And in blood will claim the rights
Which home and hearth demand.

Mother dear was me entrating,
Arms around my neck was winding,
While my maiden near was sobbing;
My beloved stay thou here!

Farewell, mother, farewell maiden!
Now my nation is my mother,
Honour, glory - my betrothed;
Fly then, let us, fly to arms!

Z velikim uspehom je bila vzprijeta tudi v Londonu ta pesen.

(Edinost, št. 24, z dne 24. 3. 1888)

Patria v rešetu

Odpadnik — povsod enak! Pišejo nam: Mi nolo nedeljo je priredilo tukajšnje nemško al-

psko društvo izlet v škocijansko jamo. — Izleta se je udeležilo največ Nemcev, potem Lahov in — to mora biti — precejšnje število naših odpadnikov!

Nemci in Lahi so se vedli povsem dostojno. Veselili so se in divili lepotam prirode na naši slovenski zemlji.

Drugeče pa je bilo z onimi, ki so sinovi in hčere slovanskih starišev in ki so danes naši nasprotniki - odpadniki.

Ti janičarji so se rogali in posmehovali vsemu, kar so videli — da, še celo revnega kmečkega ljudstva niso puščali na miru.

O povratku je ta odpadniška druhal rjovel velikonemške izzivalne pesmi. Ko je pa primanjkalj teh — začela je tuliti »Patrio in rešetu«!!!

Še enkrat moramo povdarjati, da so se pravi Nemci in Lahi vedli povsem dostojno.

Ta izlet nas pa uči, da moramo tudi mi tržaški Slovani obiskovati to Škocijansko znamenitost, in ne puščati, da se tam šopirijo le — tuji.

(Edinost, z dne 4. 6. 1902)

Skocijanske jame!

Primorski oddelek nem. avstr. planinskega društva bo od poldne do 2 ure popoldne razsvetlil v nedeljo dne 1. junija slavnoznane Škocijanske jame blizu Divače.

Za to priliko odide ob 8. uri 10 min. zjutraj s kolodvora pri Sv. Andreju v Divačo poseben vlak še nižjanimi cenami.

Vstopnina za osebo 1 krona

Odvetniške pisarne Dr. Abrama in Dr. Rybára, Dr. Gregorina in Dr. Slavika ter Dr. Pretnerja bodo v mesecih juniju, juliju in avgustu ob nedeljah ves dan zaprte.

Toliko na blagohotno naznanje vsem p. n. g. klijentom.

sklad mitja čuk

jelka cvelbar

Naša stvarnost in talenti

Kot je bilo že rečeno, dobre ali slabe ocene v šoli ne povedo veliko ali je otrok nadarjen ali ne, kajti iz njih ne izvemo, kako je prišlo do storilnosti, ki je ocenjena.

Predvsem se moramo zavedati, da nadarjenost ni merljiva. Lahko pa se izostruje opazovalni dar staršev in učiteljev, da bodo nadarjenost, ki se kaže že zelo zgodaj, včasih proti koncu prvega leta starosti, zaznali. Starši pa morajo tudi vedeti, kako naj vrednotijo spričevalo svojega otroka, mnenje učiteljev in sošolcev.

Kajti tudi učiteljeva sodba ni vselej zanesljiva. Nadarjeni učenec hitreje in prožneje misli in odločno razsoja ter je nagnjen k temu, da se manj prilagodi, torej brezkompromisno, obnaša. Ker je za učitelja to velikokrat neprijetno, lahko zaradi tega tudi napačno vrednoti učenčeve intelektualne sposobnosti. Znanstvene raziskave so pokazale, pravi Wolfgang Nagel v svoji knjigi (Spodbujanje in odkrivanje nadarjenih otrok DZS 1987), da je učiteljevo mnenje pri identifikaciji talentov še manj zanesljivo kot ocene. Med svojim delom niso učitelji za nadarjene spoznali niti polovice učencev, ki so to zares bili. To tudi ni čudno, če pomislimo, da med svojim izobraževanjem ne izvedo ničesar o temi izjemna nadarjenost.

Prepogosto je učitelj žrtev osebnih predsodkov ali celo prikritega tekmovanja z učencem, ki zna najti izvrnejše poti rešitve kake naloge.

Po drugih znanstvenih študijah so ugotovili, da imajo sošolci večji občutek za nadarjenost. Pa tudi učenci znajo zelo realno oceniti sami sebe.

Kako torej odkrivamo talente?

V predšolski dobi so le starši tisti, ki lahko odkrijejo posebno nadarjenost.

Navadno v prvih letih življenja svojega otroka zelo natančno primerjamo z vrstniki. Če ugotovimo, da ima otrok izrazite preskoke (prej teče, prej govori, se prej zanima za okolje, pred vstopom v šolo brez velike pomoči že bere in računa), potem je to znamenje za nadpovprečno nadarjenost. Posebej še na to opozarjajo: hitro dojezanje, nenavadne besedni zaklad, spretnost v izražanju, samostojno mišljenje. Mnogi so že kot dojenčki izredno živahni in potrebujejo zelo malo spanja, razmeroma zgodaj se pojavi pri posebnih nadarjenih nenasična vedoželjnost, ki pa mnogokrat v okolju naleti na nerazumevanje.

Velikokrat je pokazatelj večje nadarjenosti v šolski dobi dejstvo, da otrok veliko bere, sega po knjigah za odrasle in išče starejše prijatelje. Marsikdaj pa so simptomi nadarjenosti negativni pojavi, kakor velika osamljenost, odpor do učenja, kontaktne težave in druge vedenjske nenavadnosti. Vse to se pojavlja iz različnih razlogov: ker se otrok zaveda

svoje premoči; ker se otrok med poukom dolgočasi; ker se svoje nadarjenosti ne zaveda in nima zaupanja vase ter dvomi o svoji sposobnosti; posebej pa se lahko dogaja, da žene nevoščljivost sošolce v razvrednotenje otrokove visoke storilnosti.

Zaradi tega navaja Wolfgang Nagel v svoji knjigi celo preglednico značilnosti, ki naj bi učitelje vodila pri odkrivanju talentov. Med njimi so temeljne ugotovitve, da so posebej talentirani bolj občutljivi za okolje. Ker pa so drugačni od norme, postanejo že takoj potencialno problematični.

S temi ugotovitvami pa smo že pri poglavjih, ki osvetljujejo probleme, s katerimi se bolj nadarjeni srečujejo.

Dognanje, da so talentirani drugačni, lahko še dopolnimo z ugotovitvijo, da so nekonformisti v konformni družbi. Na zunaj so videti ali samotni, malo aktivni in nedosledni, ali pa hiperaktivni, ba-haški, sovražni, agresivni in nedružabni. Velikokrat je obnašanje v šoli pravo nasprotje otrokove podobe doma.

Poleg osamljenosti in socialne izolacije, s katero se morajo nadarjeni spopadati, igra pomembno vlogo zavist sosedov. Po Nagelovih besedah, sošolci radi reagirajo z maščevanjem. Revanširajo se tistemu, ki vedno zna bolj kot oni, na tistem področju, na katerem so premočni sami. Mnogim učiteljem pa je pri tem lažje podpirati in dopuščati vladajoče mnenje, kot pa zoper njega pedagoško delovati.

Vsekakor nam branje omenjene knjige da veliko popolnejšo sliko teh in podobnih težav ter nas naveda k presojanju situacije po naših šolah.

Ugotoviti moramo tudi, kako pravilno spodbujati nadarjene otroke, kako so potrebni čustvene podpore staršev, ponudbe različnih možnosti, preprečevanja, da bi gledali televizijo, previdnega vodstva in podobnih spodbud, tako od staršev kot od učiteljev in širše družbe.

Knjiga nas torej uvaja v nov način razmišljanja, ki bi znalo biti pomemben korak v posodobljevalnem procesu posredovanja znanja.

Novo testiranje sluha

Testiranje sluha je doslej slonelo na dejstvu, da mora testirana oseba povedati, kaj sliši in česa ne. Zato je bila dosedanja dolgotrajna metoda neprimerna za otroke in duševno zaostale. Odslej bo s pomočjo naprave, ki jo je izpopolnila britanska tovarna Medi-tech International drugače. Sluh bodo namreč testirali na osnovi odmeva iz slušnega aparata tistih signalov, ki jih bo oddajala majhna sonda. Na podlagi tega odmeva bodo lahko ugotovili vse morebitne okvare v ušesu.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
7.15 Inf. oddaja: Uno Mattina 9.35 Nanizanka: Storie della prateria 10.30 Dnevnik 10.40 Rubrika: Okrog nas 11.30 Nad.: La valle dei pioppi 12.00 Dnevnik - kratke vesti 12.05 Variete: Pronto... è la Rai? 13.30 Dnevnik 14.00 Tribuna za referendum 14.15 Dokumentarec: Quarkov svet 15.00 Kulturni tednik: Primissima 15.30 Rubrika: Italijanska kronika 16.00 Risanki: Benji, Sax e il principe alieno, Le avventure di Petey 17.35 Aktualnosti: Spaziolibero 18.05 Zabavna oddaja: Ieri, Goggi, domani 19.40 Almanah, vreme in dnevnik 20.30 Fantastični večer, vmes film: Herbie al rally di Montecarlo (kom., ZDA 1977, r. Vincent McEveety, i. Dean Jones, Don Knotts) 22.10 Dnevnik 22.20 Fantastični večer (2. del) 23.10 Dokumentarec: Velike razstave 24.00 Dnevnik - zadnje vesti	8.00 Inf. odd.: Prima edizione 8.30 Jutranja telovadba 9.00 Nanizanka: Cuore e batticuore 10.00 Rubrika: V prijetnem počutju sami s seboj 11.05 Inf. odd.: Otroški laboratorij 11.30 Kviz: Paroliamo 11.55 Variete: Mezzogiorno è... 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.30 Mezzogiorno è... (2. del) 13.40 Nad.: Quando si ama 14.30 Dnevnik in športne vesti 15.00 Nanizanka: Estate azzurra 16.00 Nanizanka: Lassie 16.30 Kviz: Farfadé 17.00 Dnevnik - kratke vesti 17.05 Nad.: La primula rossa (1. del) 18.25 Filmske novosti 18.30 Dnevnik - športne vesti 18.45 Nan.: Le strade di San Francisco 19.35 Vreme, dnevnik in športne vesti 20.30 TV film: Ellepi (2. del) 22.10 Tribuna za referendum 23.10 Dnevnik in športne vesti 23.25 Film: L'uomo di Laramie (vestern, ZDA 1955, r. Anthony Mann, i. James Stewart)	12.00 Dokumentarna oddaja: Meridiana - Srečanje z umetnostmi 14.00 Dokumentarec: Umetnostni arhiv 14.30 Variete: Jeans 2 15.30 Izobr. odd.: S.O.S. 011/8819 - Pomoč pri domačih nalogah dijakov nižje srednje šole 16.00 Športna rubrika: Fuoricampo 17.30 Športni dnevnik: Derby 17.45 Dokumentarna oddaja: Geo 18.30 Nanizanka: La famiglia Brady 19.00 Vreme in dnevnik 19.20 Deželne vesti 20.05 Izobraževalna oddaja: Pogovori o preventivnem zdravljenju - Kako paziti na srce 20.40 Šport: košarka, Italija-Švica (prenos iz Forlaja) 21.25 Dnevnik - večerne vesti 22.15 Film: Per favore non toccate le vecchiette (kom., ZDA 1967, r. Mel Brooks, i. Zero Mostel, Gene Wilder) 22.40 Filmske novosti 23.45 Dok.: La macchina del tempo 0.30 Dnevnik - zadnje vesti 0.45 Deželni dnevnik	10.00 TV mozaik. Solska TV: umetnostna vzgoja, glasbena vzgoja, kulturna dediščina 11.00 Kronika Borštnikovega srečanja (pon.) 11.30 Film: Božanski dnevi (dram., ZDA 1978, r. Terrence Malick, i. Richard Gere, Brooke Adams) 15.55 Videostrani 16.10 TV mozaik. Šolska TV (pon.) 17.15 Otroška oddaja: Mati (H. Ch. Andersen) 17.30 Mladinska oddaja: Pisma iz TV klobuka 18.15 Dokumentarna oddaja: Čas, ki živi - Zlato polje in Zlatopoljci (s pričevanji preživelih) 18.45 Risanka in Obzornik 19.25 Zrno in vreme 19.30 Dnevnik, nato Tednik 21.10 Nadaljevanka: Z mojimi vročimi solzami (F. Lehner, 3. del) 22.45 Dnevnik 23.00 Aktualno: Manjšine - bogastvo Evrope (pon. 2. dela) 24.00 Videostrani 23.30 Kronika Borštnikovega srečanja	14.00 TVD Novice 14.10 Nadaljevanka: Veronica 15.00 Nadaljevanka: Il conte di Montecristo (6. del) 16.15 Otroški spored: risanke, nanizanka, dokumentarec 18.00 Nadaljevanka: Mamma Vittoria 19.00 Odprta meja

V današnji Odprti meji bodo med drugim naslednji prispevki:
TRST — Razgovor s predsednikom SKGZ Borisom Racefom (pripravi-lja Breda Pahor)
MILJE — Miljsko občinsko upravo bo prevzel komisar
TRST — V galeriji Tribbio razstav-lja Darko Brevilaqua

19.30 TVD Stičiče
19.45 Rubrika: Mesto danes
20.00 Boks: svetovni pokal (prenos iz Beograda)
23.00 TVD Novice
23.15 Nadaljevanka: Questo incerto sentimento (r. Carlo Tuzli, 2. del)

CANALE 5	11.00	13.25	berto De Martino, i. Carla Gravina, Mel Ferrer)	RADIO TRST A	RADIO KOPER (slovenski program)
7.00 Rubrika: Dobro jutro, Italija 7.20 Risanke 8.10 Rubriki: News, 8.30 Pogovori 9.30 Nanizanka: General Hospital 10.30 Kvizi: Cantando cantando, 11.15 Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.45 Il pranzo è servito 13.30 Nad.: Sentieri 14.30 Kviz: Fantasia 15.00 Film: Il ritratto di Dorian Gray (dram., ZDA 1945, r. Albert Lewin, i. George Sanders, Donna Reed) 17.00 Nanizanka: Alice 17.30 Kviz: Doppio Slalom 18.00 Variete: Ciao Enrica 18.10 Nan.: Super Vicky 20.00 Kviza: Tra moglie e marito, 20.30 Telemike 23.15 Variete: Maurizio Costanzo show - Night 0.30 Filmska rubrika: Premiere 0.40 Nanizanki: Gli intoccabili, 1.40 Bonanza	Nanizanke: Strega per amore, 11.30 Giorno per giorno, 12.00 La piccola grande Nell, 12.30 Vicini troppo vicini 13.00 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke Sandy, Georgie, Miny Pony 14.30 Nadaljevanke: La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo, 16.15 Aspettando il domani, 17.15 Febbre d'amore 18.15 Kviza: C'est la vie, 18.45 Gioco delle coppie 19.30 Nanizanka: Quincy - Angelo tenebroso 20.30 Film: Sessomatto (kom., It. 1973, r. Dino Risi, i. Giancarlo Giannini, Laura Antonelli) 22.50 Film: Il ragazzo della baia (dram., ZDA 1984, r. Daniel Petrie, i. Liv Ullmann) 0.45 Filmske novosti: Cinema & Co. 1.15 Nanizanka: Premiata agenzia Whitney	Variete: Smile 13.35 Nanizanka: Arnold 14.00 Glasbena oddaja: Deejay Television, nato nanizanka La famiglia Addams 15.30 Otroška oddaja: Bim Bum Bam, vmes risanke Memole, Pollyanna, Holly e Benji, Mila e Shiro 18.00 Nanizanki: Star Trek, 19.00 Starsky e Hutch 20.00 Risanki: Piccola bianca Sibert, 20.15 Maple Town 20.30 TV film: V - Visitors 22.20 Nanizanka: Hardcastle e McCormick 23.20 Dok.: Fish eye 23.50 Nanizanke: La strana coppia, 0.20 Così Così, 0.50 Sembra facile, 1.20 Ai confini della realtà	Nan.: Gioco di coppie 23.15 Boks: Stecca-Ashbi in Rosario-Nazario 0.15 Film: La spartoria (western, ZDA 66, r. Monte Hellman, i. Jack Nicholson)	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček, pravljica; 8.10 Od Milj do Devina (pon.); 8.40 Almanah; 9.00 V znamenju RK; 9.20 Almanah; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Zbornik: Svet, v katerem živimo (1. del); 12.00 Duško Jelinčič: Odhajanja; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Na goriskem valu; 14.50 Glasbene skice; 15.00 Bralni roman: Pod svobodnim soncem (24. del); 15.10 Zbornik (2. del); 16.00 Poezija slovenskega zapada; 17.10 Zbor Vocis musicae studium iz Arosia, vodi Giancarlo Buccino; 18.00 Četrtekova srečanja: Prva svetovna vojna in begunci s soške fronte; 18.30 Glasbene skice.	13.30, 14.30, 17.30, Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Rubrika: Danes se spominjamo; 6.10 Vreme, prometni servis; 6.30 Jutranjik in kronika; 7.30 Poročila in pregled dnevnega tiska; 8.00 Prenos Radia Ljubljana; 13.00 Na valu Radia Koper; 14.40 Reportaže, intervjuji in zanimivosti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.35 Aktualno; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.00 Zaključek sporedov, nato prenos Radia Ljubljana.
RETEQUATTRO	ITALIA 1	TELEPADOVA	TELEFRIULI	LJUBLJANA	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nanizanka: La grande vallata 9.15 Film: I grandi rivali (dram., ZDA 1948, r. Jean Negulesco)	8.30 Nanizanke: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.30 Wonder Woman, 10.30 Tarzan, 11.30 Cannon, 12.30 Charlie's Angels	12.30 Nadaljevanka: Una vita da vivere 13.30 Risanke 14.15 Nadaljevanki: Ai confini della notte, 15.00 Signore e padrone 16.30 Risanke 17.30 Nanizanka: I ragazzi del sabato sera 18.00 Risanke 19.30 Nanizanka: Baretta 20.30 Film: L'anticristo (dram., It. 1975, r. Al-	13.00 Medicinska rubrika: Zdravstvo danes 13.30 Nad.: Amor gitano 14.30 Risanke: Sampei 15.00 Nanizanka: Bigfoot e il ragazzo selvaggio 15.30 Dražba 16.00 Glasbena oddaja: Music box 17.30 Nadaljevanka: La freccia nel fianco 19.00 Dnevnik 19.30 Dan za dnem 20.00 Rubrika: Bella Italia 20.30 Variete: Buinesere Friul 22.30 Dnevnik 23.00 Dan za dnem 23.30 Dražba 0.30 Informativna oddaja: News dal mondo	5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Šola; 8.35 Concert; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 14.05 Enajsta šola; 14.20 Glasbene šole; 14.45 Mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Ansambel Zeleni val; 18.15 Jezikovni pogovori; 18.30 Zbor RTV Ljubljana; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Big Band RTV-Lj; 20.00 Četrtekov večer; 21.05 Literarni večer; 21.45 Melodije; 22.30 Podoknica; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Popevke.	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.35 Koledarček; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Prisrčno vaši; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Na prvi strani; 10.35 Vstop prost; 11.00 Srečanje; 11.15 Danes bomo govorili; 11.40 Popevka tedna; 12.00 Glasba po željah; 14.45 Edig Galletti; 15.00 L'Aquilone; 15.45 Počitnice po Jugoslaviji; 17.33 Bazar; 18.00 Video parade; 18.33 Zabavna glasba; 19.00 Narod in njegova glasba; 20.00 Nočni spored.
			TELEQUATTRO		
			(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi		10.00 Matineja, nato Glasba z vseh strani sveta; 19.00 Horoskop in zanimivosti: Te zanima tvoja prihodnost, nato nočni glasbeni spored.

Na medobčinski skupščini KZE

Dolga razprava brez odločitve o organiku osebja v zdravstvu

Po daljšem času se je v torek spet sestal medobčinski odbor Goriške krajevne zdravstvene enote, da bi, med drugimi, odobril dva pomembna sklepa. Gre za odobritev novega organika osebja in triletni programski proračun za obdobje 85-87. Takoj naj povemo, da so se svetovalci ob pozni uri razšli, ne da bi prišlo do glasovanja o teh dveh točkah. V razpravo se je namreč prijavilo dosti svetovalcev, ki so se vprašanja organika lotili tudi z zelo analitičnimi posegi, tako da so nadaljevanje razprave odložili do prihodnje seje, ki bo predvidoma 6. novembra.

Razprava o organiku se je pričela z ugovorom republikanca Druface, ki je zahteval odložitve točke. Navezal se je na novo porazdelitev pristojnosti med organi KZE: upravni odbor je pristojen za sklepanje o zdravstvenem načrtu, od katerega je seveda odvisna tudi struktura organika. Vendar je odobritev le-te v pristojnosti medobčinske skupščine, na osnovi predloga upravnega odbora. Vendar svetovalci do včeraj niso prejeli nobenega sklepa upravnega odbora, niti podrobnih podatkov o osebju, pač pa le nekaj skupnih podatkov. Premalo, je menil Druface, da bi lahko svetovalci odločali o tako pomembni točki.

O ugovoru so med daljšo prekinitvijo seje razpravljali načelniki političnih

skupin, ki pa niso prišli do sporazuma. Skupščina se je tako razdvojila: socialisti in demokristjani so za en sam glas preglasovali zagovornike odložitve, tako da se je razprava nadaljevala.

Predsednik upravnega odbora arh. Robustelli je v svojem poročilu obrazložil kriterije, ki so jih upoštevali pri obravnavi vprašanja. Nakazal je že znane rešitve glede bolnišnic v Krmini in Gradežu, ki naj bi razpolagali s 30 ležišči v oddelkih za rehabilitacijo, funkcionalnim oddelkom za prvo pomoč in vsemi ambulantnimi specializacijami. Poreočal je o pogovorih s predstavništvu osebja in drugimi zainteresiranimi organi, na osnovi katerih so delno popravili prejšnje predloge.

Najnovejši predlog predvideva torej skupno 2933 zaposlenih v zdravstvu, približno 20,8 na vsakih tisoč prebivalcev. Kljub omejitvam je to nad deželnim (15 na tisoč) in državnim povprečjem (11 na tisoč).

Za primerjavo naj navedemo, da je bilo v začetnem organiku pred dvema letoma predvidenih 3331 delovnih mest. Število so krepko znižali julija lani s sklepom, ki je predvideval le še 2398 mest. Dejansko število zaposlenih je bilo decembra lani 2649.

Poročilu je sledila razprava, ki je zajela ne le vprašanje osebja, pač pa tudi celoten zdravstveni načrt, ki kljub določenemu omehčanju začetnih stališč Dezele, še ne zadovoljuje vseh.

Gradežani ostanejo

Gradeški svetovalci ostanejo v medobčinski skupščini KZE. Tako je odločila skupščina s skoraj soglasnim sklepom (nekaj je bilo vzdržanih) in razvozla dokaj zapleten birokratski voz. Vprašanje se je postavilo v trenutku, ko je v Gradežu prišlo do krize in razpusta občinskega sveta: šest gradeških svetovalcev v KZE je tako izgubilo statut občinskega svetovalca, ki je pogoj za izvolitev v zdravstveno skupščino. Sledila so si navkrižna mnenja deželnih nadzornih organov, zveze Občin in drugih izvedencev.

KZE je sedaj sklenila, da je treba gledati le na trenutek izvolitve v medobčinsko skupščino. Dejstvo, da nekateri lahko naknadno izgubijo status občinskega svetovalca, pa - na osnovi tega tolmačenja - ne vpliva na njihovo izvolitev v organ Zdravstvene enote.

Slovesnosti na čast padlim v vseh naših krajih

Pred dnevi smo že objavili urnik obiskov zastopnikov Generalnega konzulata SFRJ ter Zveze borcev iz Nove Gorice v krajih Goriške, kjer so spominska obeležja padlim v narodno-osvobodilnem boju.

Padle bodo seveda, kot vsako leto ob tem času, počastile tudi tukajšnje borbevske organizacije VZPI-ANPI, razna slovenska društva, občinske uprave.

Na glavnem goriškem pokopališču bo svečanost v nedeljo, 1. novembra, ob 10.30. Na udeležbo vabi SKGZ skupno z bivšimi partizani. Na goriško pokopališče pride ob tej priložnosti tudi generalni konzul SFRJ v Trstu.

V Štandrežu bo svečanost prav tako v nedeljo, 1. novembra. Ob 11.15 bo v Domu Andreja Budala na Pilošču, kjer je spominska plošča z imeni padlih, ob 11.30 pa bo osrednja svečanost na trgu pred spomenikom.

V Podgori bo svečanost v nedeljo, 1. novembra, ob 11. uri. Recitirali bodo

šolski otroci, pel bo domači zbor Andrej Paglavac.

Doberdobska občinska uprava bo imela svečanosti, v sodelovanju z borbevsko organizacijo in drugimi društvi, že v soboto 31. oktobra. Ob 11.30 bo svečanost pred spomenikom na Palkišču, ob 12. uri pred ploščo na Poljanah, ob 12.20 v Doberdobu, ob 12.45 v Jamljah. Prisotni bodo tudi zastopniki jugoslovanskega konzulata ter Zveze borcev iz Nove Gorice. Prav tako v soboto, ob 13. uri, bodo zastopniki Občine položili vence pred spomenike padlim italijanskim ter avstrijskim vojakom v prvi svetovni vojni v Bonetih in na pokopališču v Jamljah.

V sovodenjski občini bodo slovesnosti v nedeljo 1. novembra. Prireja jih Občinska uprava skupno s parti-zanskimi sekcijami in društvi. Ob 9.30 bo slovesnost v Sovodnjah, ob 10.10 na Vrhju, ob 10.45 v Gabrjah, ob 11.20 na Peči.

Za poplavlence CGIL predlaga resno in učinkovito pomoč

V javno razpravo o odpravljanju posledic poplave in preprečevanju ponavljanja takih naravnih neizgodb se je te dni vključila tudi sindikalne zveze CGIL. Sindikat je namenoma molčal, ugotavlja njegov tajnik Pini, v prepričanju, da bo po enaki izkušnji izpred štirih let tokrat poseg javnih uprav kos potrebam. Žal pa ugotavlja, da ni tako. Podcenjuje se drama tolikih družin, ki so utrpeli že drugič veliko materialno škodo, ponujajo pa jim smešne vsote namesto pravičnih odškodnin, ki bi upoštevale tudi veliko škodo, ki so jo mnogi imeli pri opremi in ne samo na nepremičninah.

Ob ureditvi celotnega odtoka voda, pri čemer je treba spodbuditi tudi jugoslovanske oblasti, so potrebni še drugi posegi. Sindikat predlaga, naj Občina sklene zavarovalne pogodbe za vse občane na nevarnem območju, Dežela mora prilagoditi potrebam denarne prispevke, ki so absolutno premajhni, nadalje naj bi Občina zahtevala poseg denarnih zavodov za poso-

V zvezi s prepovedjo igranja Ljudežercev

Razsodba o Strniševem delu iz novogoriškega sodišča v Koper

Primorsko dramsko gledališče v Novi Gorici za sedaj še ne more igrati Ljudožercev Gregorja Strniše, ki jih je nameravalo dati na oder v tej sezoni. Kot je našim bralcem znano je bila premiera tega dela v režiji Mileta Koruna napovedana za 24. september. Znano je, da je dedinja avtorja Tea Skinder nekaj dni pred premiero sodno zahtevala, da PDG Strniševga dela ne da na oder, ker je delo režiral Mile Korun. Po njenem mnenju naj ne bi bil ta najboljši izvajalec dela.

Sodišče je takrat prepovedalo, da PDG da na oder to delo dokler se stvar ne razčisti. V torek popoldne bi bila morala biti na temeljnem sodišču v Novi Gorici razprava o tem. Te pa ni bilo, ker ni nanjo Tea Skinder mogla priti zaradi bolezni.

Zaradi tega bo o stvari razpravljalo in sodilo Višje sodišče v Kopru. Seveda ni znano kdaj pride do razprave.

Filmi v Kulturnem domu

Brez strehe ne zakona

S francoskim filmom *Brez strehe ne zakona* (Sans toi ni loi) režiserke Agnès Varda se nocoj ob 20.30 pričene v Kulturnem domu v Gorici jesenska sezona Gerica kinema, ki jo prireja Kinoateljje. V filmu, ki je prejel zlatega leva na Beneškem festivalu '85, nastopajo v glavnih vlogah Sandrine

Bonnaire, Macha Mèril in Stéphane Freiss.

Gre za tankočutno pripoved o brez-ciljnem potovanju dekleta, ki zapusti uradniško službo in vsakodnevne navade ter se preda potepuškem življenju, v katerem išče popolno svobodo. Gre za beg pred resničnostjo, ki ima svoje privlačne pa tudi senčne plati. Dogajanje je živo, film je pravi "road movie" - film na cesti, ne samo zaradi opisa potovanja ampak tudi zaradi okolja, v katerega je vnešena zgodba.

Ogled filma je možen z izkaznico Kinoateljjeja za leto 1987, ki daje med drugim pravico do popustov v vseh goriških kinodvoranah. Kdor je nima jo lahko nabavi od 20. ure dalje pri blagajni Kulturnega doma.

Samotna smrt v stanovanju

Tudi v našem mestu je čedalje več priletnih oseb, ki v samoti preživljajo stara leta. Njihovo tiho in skromno življenje je mnogim neopazno, dokler ga ne pretrže smrt. Tako se je pripetilo tudi včeraj dopoldne, ko so policija in gasilci posegli v Rossinjevi ulici 16. V stanovanju je žive-la 87-letna Wanda Deperis. Ker je ni bilo na spregled, so znanci posumili, da kaj ni v redu.

Gasilci so morali s silo vdreti v stanovanje, kjer jih je, kot že večkrat, čakal žalosten prizor. Stara ženica je ležala mrtva v kopalnici. Zdravnik je ugotovil, da jo je obšla slabost in da gre torej smrt pripisati naravnim vzrokom.

razna obvestila

Mladinski odsek in Kulturno društvo Sovodnje prirejata v soboto, 31. oktobra, mladinski ples v Kulturnem domu v Sovodnjah. Ples bo od 20.30 dalje.

KD Oton Župančič v Štandrežu prireja 7. novembra martinovanje v kulturnem domu Andreja Budala. Ob večerji bo srečolov in ples z ansamblom Prijatelji iz Gorice. Vpisovanje pri Marti (tel. 21407) in Sari (tel. 21317).

Martinovanje SPD Gorica bo v Ajdovščini 15. novembra. Prijave bodo sprejemali na sedežu društva od 1. do 10. novembra ob delavnikih med 18. in 19. uro. Na razpolago bo tudi avtobus. V Sovodnjah in Štandrežu sprejemata prijave Branko Kuzmin in Ivo Nanut.

Kmečka zveza obvešča, da do 31. oktobra morajo plačati davek na zdravje odvisni delavci in upoko-jenci, ki so poleg s plačo oz. pokojnino razpolagali v letu 1986 še s kakim drugim dohodkom.

KD Briški grč v Števerjanu prireja martinovanje v soboto, 14. novembra, v domu na Bukovju. Prijave sprejemajo Robert Juretič, Silvan Pittoli in Marjan Kristančič.

prispevki

Ana Pulet, Kristina Oblak in Lina Devetak darujejo 15.000 lir Društvu upokojencev v Gorici.

Za Zeleni križ v Gorici so z različnimi nameni darovali druž. Giovanna in Giorgio Grusovin 50 tisoč lir, Ladi Bezzi 50 tisoč, Bianca Onofri 50 tisoč, Agostino Cossini 50 tisoč, kolegi hčerke pokojnega Giuseppeja Prijona 60 tisoč, Zaira Dall'Oglio 50 tisoč, Marina, Maddalena, Loredana in Alida 60 tisoč, družine Scaranano, Franzot, Petruziello, Bigot in Franch 150 tisoč, Giovanni, Nella in Ester 300 tisoč, ženska odbojarska ekipa iz Gradišča ob Soči 320 tisoč, Luigi in Teresa Nutrizio 50 tisoč, člani zadruge La Benemerita 132 tisoč, učno in upravno osebje čipkarske šole 126 tisoč, sestre Cogoli dva prispevka po 20 tisoč, Lidia in Doretta 60 tisoč.

Pred enim letom, v teh dneh, je dotrpel ubogi Slavko in ob tej priliki se toplo zahvaljujem posebno gospe Vilmi Bregant, gospe Bojani, prijateljem in znancem za pomoč in tolažbo v težkih dneh trpljenja.

Cvetka

kino

Gorica

CORSO 17.30-22.00 »Full Metal Jacket«. R. Stanley Kubrick. Prepovedan mladini pod 18. letom.

VERDI Zaprt. Jutri: 18.00-22.00 »Lunga vita alla signora«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Karin mogle vogliosa«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 17.30-22.00 »I vizi segreti degli italiani«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

COMUNALE 18.30-22.00 »Good morning Babilonia«.

Nova Gorica

SOČA 18.00-20.00 »Mafija proti ninjam«. DESKLE Zaprt.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Pontoni & Bassi, Raštel 52, tel. 83349.
DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Rismondo, Ul. E. Toti, tel. 72701.

LA BANCARELLA

VELIKO SKLADIŠČE RAZNE KONFEKCIJE IN JEANSERIJA

GORICA - UL. GARIBALDI 6 - UL. CASCINO 5 - TEL. 0481/33150

VELIKA PRODAJA VSEGA BLAGA

za JESEN - ZIMO 87-88

ŽENSKA, MOŠKA IN OTROŠKA KONFEKCIJA, JEANS VSEH ZNAMK (carrera, yuma, levi's, clark, wild, lee master, casucci, rifle, pop 84)

SRAJCE, NOGAVICE, OBLAČILA ZA PROSTI ČAS
OSEBNO PERILO, BLAGO ZA STANOVANJE
MAJICE, TRENIRKE RAZNIH MODELOV IN CEN

Obenem imamo še

100.000 artiklov iz različnih
stečajev po neverjetno nizkih cenah!

Pri nas je vas denar več vreden

OBIŠČITE NAS
in se boste prepričali!

V GORICI

VUGA SPORT

KORZO ITALIJA 110

od danes, 29. oktobra, dalje

POPOLNA RAZPRODAJA

ZARADI ZAPRTJA PODJETJA

vse za vse športe — najboljše znamke

popusti od 30 do 80%

FARINELLI

& FIGLI s.n.c.

ANCONA (071)204338-894942

SPECIALIZIRANA

ORGANIZACIJA

ZA PROMOCIJSKE PRODAJE

IN LIKVIDACIJE

Nogomet: kvalifikacije za EP

Sovjetska zveza in Nizozemska (?) kvalificirani

Včeraj so odigrali štiri kvalifikacijska nogometna srečanja za evropsko prvenstvo, ki bo prihodnje leto v ZRN. V skupini 1 je Romunija favoriziranim Špancem v tej skupini pošteno zamešala štrene z zmago v Tirani proti Albaniji z 1:0 (0:0). Zmagoviti zadelek je v 62. minuti dosegel Klein.

Romunija je po tem uspehu dohitela na lestvici Španijo, toda Romuni imajo znatno boljše razliko v golih od špancev (13:3, oz. 9:6). Do konca sporeda te skupine preostajata še dve srečanja: Španija - Albanija in Avstrija - Romunija. Če bi Romuni zmagali tudi v Avstriji, bi si najverjetneje priborili vizum za ZRN, ker je skoraj nemogoče, da bi Španci nadoknadili tolikšno razliko v golih.

SZ je premočno osvojila prvo mesto v 3. skupini. Včeraj je v svojem zadnjem nastopu premagala Islandijo z 2:0 (1:0) in se je zanesljivo uvrstila v sklepni del EP. Prvi zadelek za Sovjete je v 15. min. dosegel Belanov, ki je igral odlično, drugega pa je dal Protasov v 52. min.

Zaman je bil tako uspeh NDR proti Norveški s 3:1 (2:1). Za Vzhodne Nemce sta bila uspešna Kirsten (v 14. in 53. min.) in Thom, za Norvežane pa je dal gol Fjaerestad.

V peti skupini je Nizozemska sicer premagala Ciper kar z 8:0 (3:0), med srečanjem pa je prišlo do hudega izgrede. Po treh minutah igre, ko so Nizozemci že vodili z 1:0, je s tribun priletela petarda, ki je ranila ciprskega vratarja Charitoua. Le-tega pa so morali odpeljati v šlačilnico. Sodnik, Luksemburžan Philippe je prekinil tekmo in poslal obe moštvi v šlačilnico. Srečanje je bilo prekinjeno kar 50 minut, gostje pa so se predstavili na igrišče z novim vratarjem.

Naj omenimo, da je bil glavni protagonist srečanja Bosman, ki je dal kar pet zadetkov. Po en gol so dali še Gullit, Spelbos in Van 't Schip.

Kako bo sedaj, ukrepala evropska nogometna zveza?

SKUPINA 1										
VČERAŠNJI IZID										
Albanija - Romunija 0:1										
LESTVICA										
Romunija	5	4	0	1	13:3	8				
Španija	5	4	0	1	9:6	8				
Avstrija	5	2	0	3	6:9	4				
Albanija	5	0	0	5	2:12	0				
PREOSTALI SPORED										
18.11.: Španija - Albanija in Avstrija - Romunija										

SKUPINA 3										
VČERAŠNJA IZIDA										
SZ - Islandija 2:0										
NDR - Norveška 3:1										
LESTVICA										
Sov. zveza	8	5	3	0	14:3	13				
NDR	7	3	3	1	12:4	9				
Francija	7	1	4	2	4:6	6				
Islandija	8	2	2	4	4:14	6				
Norveška	8	1	2	5	5:12	4				

PREOSTALI SPORED
18.11.: Francija - NDR

SKUPINA 5										
VČERAŠNJI IZID										
Nizozemska - Ciper 8:0										
LESTVICA										
Nizozemska	7	5	2	0	16:1	12				
Grčija	7	4	1	2	12:10	9				
Madžarska	7	3	0	4	12:11	6				
Poljska	7	2	2	3	8:11	6				
Ciper	6	0	1	5	3:18	1				

PREOSTALI SPORED
Ciper - Poljska (11.11.), Madžarska - Ciper 2.12.), Grčija - Nizozemska (16. 12.).

Nogomet: za nastop v Seulu

Jugoslavija izgubila priložnost

PRAGA — Na sinočnji kvalifikacijski tekmi med olimpijskima reprezentancama ČSSR in Jugoslavije za nastop na sklepnem turnirju v Seulu je domača ekipa premagala Jugoslavijo z 1:0. Odločujoči zadelek je dal Skuharav tri minute pred zaključkom srečanja. Jugoslavija si ni napravila kvalifikacijo, vendar pa bo morala 27.4.1988 doma premagati prav to ekipo.

SKUPINA E										
VČERAŠNJI IZID										
ČSSR - JUGOSLAVIJA 1:0										
LESTVICA										
ČSSR	6	5	0	1	9:2	10				
Jugoslavija	5	3	1	1	10:4	7				
Avstrija	5	2	0	3	7:7	4				
Belgija	5	1	1	3	6:9	3				
Finska	5	1	0	4	2:12	2				

PREOSTALI SPORED
Jugoslavija - Belgija (2.12.), Jugoslavija - ČSSR (27.4.1988), Finska - Jugoslavija (18.5.1988).

Košarka: Italija - Švica za EP

FORLI — Drevi se bosta na kvalifikacijski tekmi za nastop v končnici evropskega pokala srečali reprezentanci Italije in Švice. Zvezni trener Sandro Gamba presenetljivo ni sklical

Nicolaia, Morandottija, Minta in Bagnino, Brunamonti pa je poškodovan. Pričakuje se visoka zmaga Italije, saj so Švicarji popolni amaterji.

Včeraj so italijanski reprezentanti odigrali prijateljsko tekmo z domačo postavo Jollycolombanija, ki vodi na lestvici A-2 lige. Odigrali so tri polčase, točk pa niso šteli. Lažje se je poškodoval Magnifico, ki pa bo danes stopil na igrišče.

Šah: Karpov - Kasparov

Preložili 7. partijo

SEVILLA — Svetovni šahovski prvak Garri Kasparov je včeraj uporabil svoj prvi od možnih treh premorov, ki jih imata na razpolago šahista. Naslednja partija bo tako na sporedu jutri, bele figure pa bo imel izzivalec Karpov. Trenutno vodi izzivalec s 3,5 proti 2,5, do sedaj pa je pokazal še precej več od nasprotnika. Zato so v taboru Kasparova zelo zaskrbljeni, čeprav verjamejo, da se bo njihov varovaneec hitro opomogel.

Nogomet: Napoli zdesetkan

Trije igralci diskvalificirani

NEAPELJ — Napoli premočno vodi na lestvici italijanske nogometne A lige, vendar pa vseeno ne bo imel v nedeljo, na domači tekmi proti Empoliju, lahkega dela. Disciplinska komisija je namreč včeraj za dve koli diskvalificirala Careco in Bagnija, za eno pa Renico. Če so vsi pričakovali kazen za brazilskega igralca, ne moremo trditi istega za Bagnija. Careca je namreč med tekmo z Romo z glavo zadel Collovattija ter bil tako izključen, Bagni pa se je ob zaključku tekme obrnil proti domači publikli s klasično nespodobno gesto. Renica pa je med tekmo dobil dva opomina, tako da ga je moral sodnik izključiti.

Društvo Napoli je takoj napovedalo priziv na te hude kazni, igralci pa so protestirali na svojevrsten način: oklicali so »tiskovni molk«, saj ne bodo dajali novinarjem nobenih izjav.

Zadnji nakupi Triestine

TRST — Sinoči se je zaključila jesenska nogometna borza, ki pa je bila dokaj mlačna, saj ni bilo »velikih« prodaj ali nakupov. Triestina je včeraj prodala branilca Bagnata Reggini, ki nastopa v C-1 ligi ter libera Menichinija Viterbeseju, ki nastopa v meddeželni ligi. Obenem pa je kupila dva igralca: od Conegliana 18-letnega branilca Christiana Babuina ter od Prata 22-letnega veznega igralca Antonina Santonocita.

Namizni tenis: mladinski turnir v Centu

Kras tokrat brez kolajn

Igralci namiznoteniškega odseka ŠK Kras se iz dvodnevne mladinskega državnega turnirja v Centu vračajo brez medalj, vendar bogatejši s turnirsko izkušnjo. Ostra konkurenca in neugoden žreb sta botrovala dejstvu, da naši predstavniki niso posegli po višjih mestih.

A. Obad je v prvem kolu premagala Vallanijevo, potem pa se je srečala z močno drugokategorionico C. Semenja, s katero je izgubila (18:14) in se tako uvrstila med 32. Isto mesto je dosegla tudi M. Ravbar, medtem ko sta E. Colja in T. Ravbar igrali še set več, s tem da je T. Ravbar uspelo iztrgati set Degli Espostijevi, igralki iz sredine lestvice drugokategorion. Peta mladinka K. Čok je izgubila v prvem kolu z Micellijevo s 14, 18. Ženski dvojici A. Obad - T. Ravbar in K. Čok - M. Ravbar sta uspešno kljubovali nasprotnicam, a sta jim morala na koncu priznati premoč. Para sta pristala v šestnajstini finala. Obe naši naraščajnici B. Simoneta in K. Kralj sta odigrali dve tekmi in se tako uvrstili med šestnajst. P. Simoneta bi morala v praksi premagati na papirju slabšo F. Cappianjevo, a si je priborila le en set, druga dva pa izgubila na 14, 17. V dvojicah proti Bucci - Fabbri sta naši igralki dobro zastavili in osvojili prvi set, drugega izgubili na 22 in tretjega na 8.

Mladinec I. Milič je bil 32. v konkurenci 64 igralcev, v paru z Buttellijem (GM) pa sta izgubila v šestnajstini finala. Oster boj se je bil tudi v tekmah mešanih dvojic. Tu sta skupaj zaigrala T. Ravbar in Cossani (GO) in prišla med 16. Težko delo sta imela A. Obadova in I. Milič z dvojico Arisi - Montemagno (Arisi je 4. v prvi kategoriji, Montemagno je tretjekategorionik), saj rezultati kažejo, da se jima je zmaga izmuznila za malo: 11, -17, 22.

V bližnji prihodnosti čakajo mladince Krasa še trije tovrstni turnirji, ki štejejo za kvalifikacijo v državno prvenstvo: 14. in 15. 11. v Terniju, 21. in 22. 11. v Veroni in 12. in 13. 12. v Arcu. (J. J.)

V prijateljskem nogometnem srečanju »olimpijcev«

Zmaga, toda bleda predstava »azzurrov«

Italija - Grčija 2:0 (0:0)

STRELCA: Alessio v 47. min. in Tassotti v 83. min.

ITALIJA: Tacconi, Tassotti, De Agostini, Ancelotti (od 46. min. Iachini), Brio (od 46. min. Maldini), Cravero, Alessio, Galia, Carnevale, Romano (od 75. min. Domini), Virdis (od 79. min. Borgonovo).

GRČIJA: Manikas, Kutropulos, Tsallukhidis, Vacalopoulos, Kurbanas, Kanas, Karassavidis (od 88. min. Georgiadiis), Agurogiannis, Karapialis (od 72. min. Tsolis), Dimitriadis (od 46. min. Tsandakis), Mistakidis (od 79. min. Georgaras).

SODNIK: Nemeth iz Madžarske. GLEDALCEV: 5.000.

AREZZO — V okviru priprav na kvalifikacijsko tekmo za OI v Seulu sta se včeraj v Arezzu v prijateljski nogometni tekmi spoprijeli olimpijski selekciji Italije in Grčije.

V povsem nezanimivem, dolgočasnem in kakovostno skromnem srečanju so Italijani sicer po pričakovanju premagali Grke, s prikazano igro pa so razočarali. Še najboljši na igrišču je bil bivši nogometaš Triestine in sedaj član Napolija Romano, od povprečnih gostov pa je zadovoljil le Karassavidis.

Oba zadetka sta padla v drugem polčasu. Že v drugi minuti je Alessio izkoristil predložek Romana in premagal grškega vratarja. Drugi gol so »azzurri« dosegli sedem minut pred koncem: Tassotti je bil najverjetneje v nedovoljenem položaju (»off-side«) in stranski sodnik je to opazil in dvignil zastavico. Sam Tassotti se je tudi ustavil. Ko mu pa je glavni sodnik Nemeth namignil, da je vse v redu, je kapetan »azzurrov« preigral vratarja in žogo poslal v mrežo. Zaman so bili vsi protesti Grkov.

Srečanje se je tako končalo s to farsom. Gledalci pa so razočarani zapuščali stadion.

Boks: SP v Beogradu

V znamenju Kubancev

BEOGRAD — Tretji dan 5. svetovnega amaterskega boksarskega prvenstva v Beogradu so bili na sporedu polfinalni boji v šestih kategorijah. Tudi včerajšnji dan je potekal v znamenju kubanskih boksarjev. Edini, ki je izgubil v polfinalu, je bil Juan Torres Odelin (proti Sovjetu Munčanu). Včeraj so boksal tudi trije Jugoslovani, ki pa so klonili pred odličnimi Kubanci. V bantam kategoriji je Manuel Martines s 3:2 po točkah premagal Ljuboš Simiča, v velter kategoriji je Lemus s k.o. odpravil Bajroviča, Espinosa pa s k.o. Redžepija.

Hearns za legendo

LAS VEGAS — Američan Thomas Hearns bo skušal danes ponoči doseči podvig, ki ni uspel nobenemu dosedanjemu boksarju: osvojitve naslova v štirih različnih kategorijah. 28-letni ameriški boksar se bo danes namreč pomeril v srednji kategoriji (verzija WBC) z Argentincem Juanom Domingom Roldanom v slovitem hotelu Hilton v Las Vegasu, ki zmore 12.000 gledalcev.

šport na primorskem

Začetek 2. odbojkarske lige

Konec prejšnjega tedna sta se začeli prvenstvi tudi v obeh drugih zveznih odbojkarskih ligah. Pri dekletih je bil takoj na sporedu primorski derbi. V Novi Gorici je domača ekipa po enakovredni igri premagala Koper Cimos s 3:1. Salonit pa je gostil novince v ligi — Borovo iz Vukovarja in težje, kot je bilo pričakovati, zmagal s 3:2. Slovenski ligaš Izola je z zmago proti Ljutomeru osvojil drugi par točk v prvenstvu.

Nogometaši novogoriških Vozil so zdaj že v nevarnih vodah. V primorskem derbiju slovenske nogometne lige jih je v Izoli premagala domača ekipa z 1:0. Koper pa se je z zmago z 2:1 v Murski Soboti še bolj približal vrhu razpredelnice. V conski nogometni ligi je tokrat spodrsnilo ajdovskemu Primorju, ki je doma klonilo proti Medvodam. Največje presenečenje primorske nogometne lige predstavlja poraz Brd na domačem igrišču

proti Dragonji, tako da je mesto na vrhu prevzela mirenška Adrija.

Rokometaši in rokometasice obeh slovenskih lig so odigrali 7. kolo. V moški je Jadran zmagal, v ženski pa so Burja, Cerkno in Mlinotest doživeli poraze.

Postojnski košarkarji nadaljujejo z uspehi v slovenski ligi. Zmagali so že tretjič zaporedoma, in sicer proti Comertu. Novogoričani so igrali dobro v Mariboru, kljub temu pa izgubili.

Na Primorskem je bilo konec tedna še nekaj zanimivih športnih prireditel. V Kopru je bil prvi mednarodni nogometni turnir veterenov, na katerem je nastopilo 8 ekip iz Jugoslavije in Italije. Zmagala je Izola pred Old Fox Koper in Vozili. V Novi Gorici so pripravili drugi pohod in tek po Panovcu. Kljub slabemu vremenu se je vabilu odzvalo kar 230 rekreativcev iz Slovenije in Italije. Koprski namiznoteniški igralci pa so se pomerili z izolškimi na maratonu, ki je trajal polnih 24 ur. (dk)

obvestila

SK DEVIN - ŠD SOKOL priredita 14., 15. in 16. novembra v dvorani I. Gruđen - Nabrežina št. 89 (v neposredni bližini Trga sv. Roka), sejem nove in rabljene smučarske opreme. Stojan in Any iz trgovine 3 A SPORT (Tržič - C.so del Popolo 45) vam bosta na razpolago z novostmi. Urnik sejma: v soboto, 14. 11., in ponedeljek, 16. 11., od 10. do 21. ure, v nedeljo, 15. 11., od 11. do 21. ure.

PLAVALNI KLUB BOR obvešča, da ima na razpolago prosta mesta za rekreativno plavanje v bazenu pri Alturi. Informacije dobite telefonsko na štev. 911119.

KK BOR obvešča, da so treningi ženske košarke (starejša ekipa) vsak ponedeljek ob 19. uri na liceju France Prešeren.

AGOREST - združeno žensko odbojkarsko društvo obvešča, da so se pričeli treningi miniodbojke (letniki 1977, 78 in 79) in superminiodbojke (letnika 1975, 76).

Dom Agorest: dekleta za miniodbojko bodo vadile dvakrat tedensko v telovadnici Kulturnega doma in sicer ob ponedeljkih od 15.00 do 16.00 in četrtek od 16.00 do 17.30. Treningi superminiodbojke pa bodo ob ponedeljkih

od 16.00 do 17.30 in sredah od 16.00 do 17.30.

Mladost Agorest: dekleta bodo vadila v doberdobski občinski telovadnici: miniodbojka - ponedeljek in četrtek od 16.00 do 17.30; superminiodbojka - ponedeljek in četrtek od 17.30 do 19.00.

Sovodnje Agorest: dekleta bodo vadila v sovodenjski občinski telovadnici: miniodbojka in superminiodbojka - terek od 15.00 do 16.30 in petek od 16.00 do 17.30.

SPDT vabi svoje člane in prijatelje na martinovanje v Benetičji, ki bo v nedeljo, 8. novembra. Izlet bo z avtobusi, odhod pa ob 8. uri izpred tržaške sodne palače. Vpisovanje (12 tisoč lir) v uradnih ZŠSDI (Ul. sv. Frančiška 20/2. nad., tel. 767304). Vabljeni!

AO SPDT obvešča, da bo danes ob 20.30 v Ul. Carducci 8 (2. nadstropje) predavanje o alpinizmu in planinstvu. Predaval bo prof. Baša. Predavanje spada v okvir alpinističnega tečaja SPDT. Vabljeni!

ATLETSKA ŠOLA AD BOR INFORDATA obvešča, da je še možen vpis v letošnjo atletsko šolo, ki ima treninge vsak torek in četrtek ob 17. uri na stadionu »Prvi maj«.

sredi tedna med košema - sredi tedna med košema

Profesionalci ostajajo razred zase

Nemara je res dozorel čas za dokončno zrušitev barier med amaterskim in profesionalnim športom. Razlike dejansko več ni, oziroma prav gotovo je umetno ohranjanje meje med amaterizmom in profesionalizmom zmagoslavje svetohlinstva, ki naj ne bi obstajalo na zdravem, čistem in s poštenostjo prežetem športnem svetu. Nedavni mednarodni turnir za poklicne in amaterske (vsekakor vrhunske) košarkarje v Milwaukeeju je spet sprožil razprave okrog problematike vključevanja profesionalnih košarkarjev na medcelinska tekmovanja FIBA in na olimpijske igre.

Turnir v Milwaukeeju je pokazal, da je razlika med različnimi po statusu za enkrat ogromna tudi v smislu kakovosti. Reprezentanca SZ in milanski Tracer sta vrhunski izraz svetovne amaterske košarke (SZ je svetovni prvak, Tracer je osvojil medcelinski pokal) in vendar to sploh ni prestrašilo košarkarjev Milwaukeeja, ki v panorami ameriške pro košarke sodijo na 4. oz. 5. mesto v konkurenci 23 klubov. Milwaukee Bucks so državni naslov osvojili leta 1972, ko sta zanje igrala Kareem Abdul Jabbar in Oscar Robertson. Od takrat pa moštvo iz prestolnice piva ni še osvojilo naslova, čeprav se redno uvršča v »play-off«.

No, proti evropskim amaterjem so domačini v obeh srečanjih zmagali, tako rekoč z levo roko, kar znova dokazuje nedosežnost ameriške košarke. In zakaj je tako, prav goto-

vo ne zaradi dejstva, da so ZDA zibelka košarke. Potemtakem bi isto veljalo denimo za Anglijo na področju nogometa. Vsi pa vemo, da ni tako. V zadnjih letih se je proces zblíževanja med ZDA in ostalim košarkarskim svetom pospešil in Američani so letos izgubili na univerziadi, na mladinskem svetovnem prvenstvu in celo na vseameriških igrah, na katerih jih je sredi Indianapolisa premagala brazilska reprezentanca. Kdo bi lahko oporekal, da so bile to same drugorazredne ameriške selekcije in tudi to do neke mere drži, kakor drži trditve, da svet dohaja Ameriko, profesionalci pa ostajajo še vedno razred zase. Razlogov za to je več: od socioloških do antropoloških, ki le delno sovpadajo z rasističnimi teorijami o fizični premoči temnopoltih tekmovalec.

Pri vsem tem je najbolj pomemben podatek, da so ameriški profesionalni košarkarji najbolj temeljito selekcionirana športna populacija, ki ima za sabo praktično neizčrpen vir nadomeščanja v legiji visokošolcev, ki vsako leto zapuščajo vseučilišča. Nasploh pa je zanimivo, da se svet ameriškega profesionalnega športa, ki ga označujeta visoka stopnja avtocentrizma in ignoriranje drugačnih realnosti odpira in zre v druge svetove, ki so doslej le posnemali ameriški model, vendar se mu v najpomembnejšem, to je v kakovostnem smislu še niso približali. (Cancia)

Vdrugič v C-1 ligi z mlado postavo in nespremenjenim ciljem

Valovi odbojkarji za obstanek v ligi

Brez sponsorja, a odločno

Z. Brožič: »Znamo presenetiti, a...«

V soboto bo ekipa Vala iz Štandreža začela zahtevno pot v odbojgarskem prvenstvu C-1 lige. Po lanskem krstnem nastupu v državni ligi bodo tokrat Štandrežci krenili na pot z enoletno izkušnjo. Lansko sedmo mesto daje upati, da bo tudi letošnji trud ob mreži ob koncu poplačan z uspehom, ki je lahko trojnega obsega.

Prvi in najbolj verjetni je obstanek v državni ligi. To pomeni, da si Val mora zagotoviti uvrstitev, ki gre od petega do devetega mesta. Za napredovanje v B-2 ligo bi se Štandrežci morali povzpeti višje, med četrtim in drugim mestom. Ta možnost, spričo kakovosti nastopajočih ekip, je brez dvoma drznejša in bi predstavljala že pravo presenečenje. Prava senzacija pa bi bila osvojitve prvenstva in s tem neposredni prestop v B-1 ligo.

Ob teh izključno tehnično-matematičnih računih, ki nam bodo v teku prvenstva postale bolj jasne in verodostojne, dodajmo, da se bo morala štandreška šesterka ubadati tudi s težavami finančnega značaja. Ekipa bo na nastopnem srečanju nastopila brez posebnih napisov na dresih, če izvezemo ime kluba. To pomeni, da bo OK Val nastopil brez sponsorja, kar je na takem tekmovalnem nivoju, ko je potrebnih več desetih milijonov, že prava redkost. Zaradi pomanjkanja sponsorja je na kocki bodočnost članske ekipe in celotnega gibanja, ki je nastalo v okviru tega društva. Položaj je dokaj resen in govorilo se je že o morebitnem odstopu ekipe. Ta nevarnost, če ne bodo nastopile pozitivne novice, ni še mimo, je samo prenešana na kasnejši datum.

Ni naš namen iskati vzroke za nastali položaj, a vsiljuje se vprašanje: res ne bi bilo nikomur mar, če bi v Gorici izgubili edinega slovenskega ekipnega državnega ligaša?

Večjih novosti glede igralcev v letošnji sezoni ni bilo. Zato je prihod reškega trenerja Zvonka Brožiča bil pomembna okrepitev, saj gre za zelo izkušenega strokovnjaka, ki je svoje znanje že posredoval ekipi Rijeke v prvi jugoslovanski ligi, mladinski državni reprezentanci ter italijanskemu prvotligašu Belunga iz Belluna.

Z novim trenerjem štandreške ekipe smo se pogovorili o pripravi, prvenstvu ter tehničnih značilnostih postav, ki bo kot edina v zamejstvu merila moči v državni ligi.

Ekipo si spoznal nekje sredi poletja, ko si s fanti imel prve treninge in sodeloval na nekaterih turnirjih. Po tem ste jeseni začeli z intenzivnimi treningi. Ljubitelji odbojke, predvsem pa navijače štandreškega kluba bo zanimalo, kako ocenjujete ekipo s tehničnega vidika.

»Po nekaj mesecih, odkar prihajam v Štandrež, mi je tehnična slika ekipe postala dokaj jasna. Prvo, kar moram povedati, zadeva postavbo v celoti. Ekipa ima precej težav in tega se vsi, ki sledijo moštvu, dobro zavedajo. Največji problem predstavlja vloga podajača. Letos smo na to mesto postavili mladega Andreja Vogriča (lani je bil režiser Ivan Plesničar), ki je še precej neizkušen. Zato igra dokaj spremenljivo, tako da dobrim potezam sledijo slabše, kar se seveda odraža na celotno igro ekipe. Povedati pa moram, da je to logična posledica dejstva, da so to prvi Vogričevi nastopi s člansko ekipo, zato bo treba počakati še nekaj mesecev, preden bomo o njem lahko dali dokončno oceno. Dejstvo je namreč, da je naloga med prvenstvom

zahtevnejša, kot denimo na raznih predprvenstvenih turnirjih.«

»Druga težava, s katero se srečujemo, zadeva tolkače na krilnih pozicijah. Tudi v tem sektorju smo dokaj pomanjkljivi. Okrepitev skušamo dobiti z vključitvijo mladega Valterja Prinčiča. Toda tudi zanj velja podobno, kar sem povedal o Vogriču.«

Iz tega, kar si povedal, je jasno, da bo samo čas odpravil določene pomanjkljivosti, ki se kažejo v igri...«

»Tako je. Rad pa bi podčrtal, da ne gre za obdobje dveh ali treh mesecev. Stvarno gledano, potrebujemo približno dve leti, da se ekipa popolnoma uigra. V odbojki stvari ne gredo kar tako, treba je veliko skupne vadbe in stalnega poskušanja novih shem.«

Katere značilnosti bo imela igra Vala v letošnjem prvenstvu?

»Trudim se, da bi fantom vcepil hitro in kombinatorno igro. Te pa, v celoti, ne bomo videli med prvenstvenimi tekmami. Taka igra namreč zahteva uigrano in tehnično dovršeno postavbo. To je izhodiščna točka, ki je Val

trenutno ne zmore. Zato bomo te sheme prilagodili potrebi po točkah, kar pomeni, da bomo igrali enostavneje in ciljali predvsem na zmago.«

Lansko prvenstvo je ekipa sklenila na 7. mestu in se le ob koncu rešila pred izpadom. Kako bo letos?

»Mislim, da se je ekipa lani zelo dobro odrezala, če vemo, da je prvič nastopila v tako zahtevnem prvenstvu. Da ji je to uspelo, je verjetno pripomoglo tudi dejstvo, da so jo nekatere šesterke, kot novince, jemale premalo resno. Tokrat bo drugače, saj je ekipa že znana v tretjeligaški konkurenci. Kljub temu pa menim, da imamo možnosti, da ostanemo v ligi. To bom lahko bolje ocenil nekje ob koncu leta, ko bom spoznal ostale nasprotnike. Po tem, kar sem doslej videl, ocenjujem, da je veliko enakovrednih ekip in med temi smo tudi mi. Nekatere postavbe razpolagajo tudi z igralci, ki imajo izkušnje iz prve in druge lige, mislim pa, da bo skupinska igra še vedno odločilna.

Val lahko kogarkoli premaga, a istčasno lahko tudi proti komurkoli potegne krajši konec.«

Za člansko postavbo bo tokrat igralo nekaj mlajših odbojkarjev, ki so lani nastopili v nižji ligi. Zanima nas, ali se je znotraj ekipe ustvarila potrebna enotnost med mlajšimi in starejšimi.

»Glede tega ni nobenega problema. Ekipa je združena tako na igrišču kot zunaj njega. To je izredno pomembno za naše delo. Našim navijačem zato mirne duše lahko rečem, da bomo dali vse od sebe, da bomo dosegli maksimalne rezultate. Za to pa potrebujemo tudi pomoč občinstva, še posebno na domačih tekmah.«

Spremenjen tekmovalni sistem

Moška odbojgarska prvenstva bodo prihodnje leto ponovno restrukturirali, zato sta letošnji sezoni v B in C-1 ligi prehodnega značaja, tekmovalna sistema pa povsem obnovljena.

Največ sprememb zadeva prav C-1 ligo, v kateri nastopajo Valovi odbojkarji. Le prvouvrščena ekipa na končnem vrstnem redu bo napredovala v novo B-1 ligo, ki jo bodo v glavnem sestavljala slabša moštva sedanje B lige. V prav tako novonastalo B-2 se bodo neposredno uvrstila moštva od 2. do 4. mesta (se pravi tri), petouvrščeni pa bo odigral play-off za prestop v B-2 ligo in ima vsekakor zagotovljen obstanek v C-1 ligi skupaj z uvrščenimi do devetega mesta. V C-2 ligo izpadejo 10., 11. in 12. na končnem vrstnem redu.

Po tej »revoluciji« bodo v sezoni 1988/1989 sestavili štiri skupine B-1 lige, šest skupin B-2 lige in devet skupin C-1 lige.

V ligi vrsta ambicioznih nasprotnikov

RANGERS VIDEM: Videmčani so že v predprvenstvenih tekmah pokazali ves svoj potencial in tako potrdili poletne govorice, da veljajo za glavnega favorita za prestop v B-1 ligo. Že solidno ekipo, ki je lani zasedla tretje mesto, so letos ojačili nekateri res odlični igralci. Največja pridobitev je prav gotovo Tržačan Manzin, ki bo opravljal tudi trenerске dolžnosti. Videmsko društvo je tudi sklenilo zelo tesno sodelovanje s klubom iz San Giovannijs al Natisione, kjer bodo letos odigrali domača srečanja. K Rangersu so tako prestopili vsi najboljši igralci te ekipe (Visintin, Stabile in Frasson).

VOLLEY MARCA LUNAZZI PAESE (TV): Jedro ekipe sestavljajo bivši drugoligaši Volpata iz Castelfranca Veneta in igralci Polisportive Paese, ki je lani nastopala v D ligi. Trener Stocco razpolaga tako z zelo izkušeno postavbo, v kateri izstopata Morandin in Ilia, ki sta že igrala v A ligi. Ekipa odločno starta na takojšen povratek med drugoligaše, vsaka uvrstitev izven prve četverice pa bi pomenila velik neuspeh.

ELETTRONICA MOTTA DI LIVENZA (TV): Ekipa si je lani zapravila napredovanje šele v zadnji tekmi. Letos so znatno okrepili postavbo, saj je treba ob odhodu Mancina zabeležiti prihod štirih izrednih odbojkarjev: Ciacchi (že A-2 in istočasno trener ekipe), Vendrame in Bellan (igrala sta v B ligi) in Coretti (tudi on bivši prvotligaš).

FLEBUS POVOLETTU (UD): Furlansko društvo letos računa na prestop v B-2. Po dobrem lanskem prvenstvu, ko so pristali na 4. mestu, so letos v bistvu obdržali vse najboljše igralce, tem pa so se pridružili še nekateri zelo izkušeni odbojkarji, ki bi

morali biti jamstvo za uresničitev zastavljenega cilja. Med novimi velja omeniti Paulizzija, ki je že branil vrste videmskega prvotligaša VBU.

CUS TRST: Igralski kader je ostal v bistvu nespremenjen z izjemo centra Celle, ki ga je dal na posodo videmski prvotligaš. Ob njem je treba tudi omeniti vključitev v prvo ekipo mladince Bertocchija, ki je bil doslej deležen laskavih ocen. Tržačani upajo na uvrstitev na četrto mesto.

PRIX ITALIA MOGLIANO (TV): V poletnih mesecih so popolnoma prenovili ekipo, ki je v zadnjih dveh letih opravila skok iz D v C-1 ligo. Vsi mladinci, ki so v prvi vrsti pripomogli k dvojnemu napredovanju, so letos prestopili v prvo postavbo tega kluba, ki nastopa v B ligi. V ekipo so zato vključili nekaj starejših in izkušenih igralcev, ki bi morali zagotoviti društvu dokaj umirjeno prvenstvo. Cilj je uvrstitev na sredino lestvice.

CEPI GROS MANIAGO (PN): Po lanskem zmagovalnem prvenstvu v C-2, ko so doživeli en sam poraz, stopajo Pordenončani v novo sezono polni novega elana. V domače društvo se je vrnil Zel, ki je igral za videmski Volley ball, med močnejšimi igralci bi omenili še Del Tedesca in Morettija. Kot novince v ligi si niso zastavili velikih ciljev, računajo le na obstanek.

INTER 1904 TRST: Tržačani si kot novinci v ligi ne delajo velikih utvar. V tako zahtevnem prven-

stvu, kot je letos C-1, računajo lahko le na obstanek. Pod taktirko trenerja Seppija, ki je lani skrbel za mladinski sektor, bodo v glavnem nastopali isti igralci, ki so dosegli napredovanje. Ob odhodu močnega Cherina k VBU je tudi vprašljiv nastop nekaterih igralcev, ki so ravnokar oblekli vojaško suknjo.

ASFJR ČEDAD: ASFJR ne goji večjih ambicij in bo tudi letos njegov prvotni cilj obstanek. Ne preveč rožnato finančno stanje ni dovolilo nakupov kvalitetnejših odbojkarjev, vendar so k ekipi pristopili nekateri dobri igralci sosednjih društev Povoletta in San Giovannijs al Natisione. V postavbo so vključili tudi nekaj mlajših, ki pa nimajo še takih izkušenj, da bi lahko odigrali vidnejšo vlogo.

FERROALLUMINIO TRST: Društvo se je v poletnih mesecih znašlo v hudih težavah, ker so ekipo zapustili nekateri ključni igralci (Coretti, Dal Bin). Tako so na mah splahneli vsi ambiciozni načrti in Tržačani se bodo morali še kako potruditi, da se bodo izognili izpadu. Povratek Fabia Pellarinija v dvojni vlogi igralca in trenerja bo vsekakor dragocena pridobitev za ekipo.

CO.MET.FER. CESSALTO (TV): Za ekipo iz majhne vasice sredi Veneta, ki šteje komajda 3.000 prebivalcev, je bil že prestop v C-1 uspeh. V lansko postavbo niso vnesli bistvenih novosti, tako da lahko sklepamo, da čaka trenerja Casagrandeja zelo težka naloga. Velik hendikap je tudi pomanjkanje mladinskega sektorja, iz katerega bi lahko črpali igralce za bodočnost. Zato tudi ne bodo delali nobene tragedije ob morebitnem povratku v C-2 ligo.

(Mal)

POSTAVA VALA

Ivan Plesničar	1954	176	p
Rajko Petejan	1960	183	c
David Mučič	1958	181	k
Rado Lavrenčič	1956	183	c
Franco Allesch	1960	186	k
Ezio Palin	1962	197	k
Sergij Stancić	1962	186	p
Daniel Braini	1965	183	k
Andrej Vogrič	1966	180	p
Valter Prinčič	1969	185	k
Damjan Lutman	1969	185	k
Ivo Devetak	1963	190	k

TRENER: Zvonko Brožič

LEGENDA

p = podajač
c = center
k = krilo

Za uvod doma

VAL - VOLPATO TECHNIK TV (31. 10.); VOLLEY BALL MANIAGO - VAL (7. 11.); VAL - ASFJR ČEDAD (14. 11.); ELETTRONICA MOTTA DI LIVENZA - VAL (21. 11.); INTERNAZIONALE 1904 TS - VAL (28. 11.); VAL - CESSALTO TV (5. 12.); FLEBUS ASS. POVOLETTU - VAL (12. 12.); VAL - PRIX ITALIA MOGLIANO (19. 12.); LATTE CARNIA UD - VAL (9. 1. 1988); VAL - CUS TS (16. 1.); FERROALLUMINIO TS - VAL (23. 1.).

Povratne tekme: 30. 1.; 6. 2.; 13. 2.; 20. 2.; 27. 2.; 5. 3.; 12. 3.; 19. 3.; 26. 3.; 9. 4.; 16. 4.

ob robu naših nogometnih igrišč - ob robu naših nogometnih igrišč

Igor Čuk (Breg): Računamo na dobro uvrstitev

Naše amaterske enajsterice s Tržaškega so v nedeljo igrale s spremenljivo srečo. Medtem ko je v tretji amaterski ligi do zmage uspelo le Bregu, sta Gaja in Primorec sicer tik pred zaključnim zvižgom klonila nasprotnikom in s tem izgubila nepremagljivost. Od naših ekip le Zarja še ni doživela poraza. Tokrat so Bazovci z dvema goloma Tognettija v zadnjih minutah igre spravili na kolena Stock. S pomočjo 11-metrovke pa je do prve zmage v gosteh prišla tudi Vesna. Najstrožja kazen pa ni zadostovala ekipi Krasa, ker jo je pred zaključkom dohitel povprečni S. Nazario, ki je v nedeljo igral brez trenerja.

Po slabem startu in visokem porazu s S. Sergiom je trener S. Nazaria Nino Caricati podal ostavko. To je prvi trenerski »stolček«, ki pade v tej ligi. Kot vidimo torej po zgledu profesionalcev tudi pri amaterjih za neuspeh ekipe prvi plača trener.

Nekoliko lažje in veselo pa je zadihal trener Primorja Mikuš. Proseška enajsterica je doma nadigrala in premagala visoko kotirano Costalungo, ki je bila do nedelje na prvem mestu lestvice prve amaterske lige.

Za naš običajni komentar smo se tokrat odločili za ekipo Brega in se zato

obrnili do spremljevalca članske ekipe Igorja Čuka, ki je vrsto let igral pri Bregu, nato pa bil odbornik in tudi predsednik društva. Naš razgovor smo začeli z ugotovitvijo, da igra letos Breg kot sicer že v lanskem sezoni, uspešno v gosteh, doma pa zapravi preveč točk.

Kje tiči vzrok?

»Najprej mislim, da gre tu za večjo koncentracijo pri nogometaših. Ponavadi ekipa v gosteh upa na točko in so zato nogometaši bolj zbrani. Doma pa računajo na zmago, in ko ti kaj spodleti ali te nasprotnik preseneti, se ne znajdeš in neuspeh je tu.«

Kaj se ti zdi letošnje prvenstvo in nasprotniki?

»Mislim, da bo precej izenačeno, kljub temu da je nekaj res solidnih ekip. Prav mi smo v tem začetnem delu srečali tri dobre ekipe: Fossaloni, S. Marco in Mladost, ki spadajo v krog favoritov. Nekoliko slabša je bila vsekakor Romana, katero smo premagali v nedeljo. Glede skupin mislim, da ni med tržaško in mešano goriško-tržaško skupino velike razlike.«

Našim ekipam v tretji amaterski ligi v nedeljo ni šlo najboljšje. Kako si to razlagaš?

»Ne smemo pozabiti, da so igrane v gosteh proti močnim nasprotnikom, kot sta npr. Fincantieri, ki je premagal Gajo, in Olimpia, ki je premagala Primorec in ki gotovo ne mislita igrati podrejene vloge v prvenstvih. Zato ne gre dramtizirati, saj sta obe ekipi klonili tik pred zaključnim zvižgom. Poraz še ne pomeni, da si izgubil prvenstvo. Omenil sem že, da bo letos precej izenačeno, zato mislim, da ne bo predstavljalo presenečenja niti, ko bo šibkejša ekipa prekrizala račune močnejši. Takih rezultatov bo precej.«

Kakšne so ambicije Brega v letošnjem prvenstvu?

»V tem začetnem delu je naš cilj, da zbiramo točko za točko in ne izgubimo stika z vodilnimi ekipami. Nato pa bomo videli, če se bomo v povratnem delu znašli v ugodnem položaju. Vsekakor bomo napeli vse sile, da bi se čimbolje uvrstili. Prenagljeno se mi zdi govoriti o napredovanju, sicer pa, če se nam bo ponudila prilika, gotovo ne bomo vrgli puške v koruzo.« (B. Rupel)

Disciplinski ukrepi

Disciplinska komisija pokrajinskega nogometnega odbora je diskvalificirala Eugenia Alfierijs (Gaja) za tri kola.

Od sedaj naprej Naš prapor-IMSA

V mali dvorani goriškega Kulturnega doma so v terek zvečer predstavili novega sponzorja odbojarske ekipe Našega prapora, ki nastopa v prvenstvu under 18 in D lige. Gre za goriško podjetje IMSA, ki je s tem zagotovilo združeni ekipi možnost nastopanja v obeh prvenstvih (v obojih nastopa ista postavba).

Zbrane je uvodoma nagovoril načelnik odbojarske sekcije pri Našem praporu Marjan Bevčar, ki je orisal nastanek te dejavnosti ob vznožju Brd ter podčrtal prizadevanja, da bi v združevanju našli pot kakovostne rasti. Sodelovanje z društvi Val, Briški grič in Kras je že dalo precej pozitiv-

nih sadov in danes to gibanje šteje več kot 100 odbojkarjev.

Po pozdravnih besedah lastnika podjetja IMSA Ivana Mikluša, je predsednik TO ZSSDI za Goriško Aldo Rupel podčrtal predvsem pomembnost razvoja telesne kulture na desnem bregu Soče. Ob pozitivnosti sodelovanja športa z gospodarstvom, je s tem v zvezi poudaril potrebo po večjem medsebojnem sodelovanju in obveščanju. Tajnik Teritorialnega odbora SKGZ Igor Komel pa je naglasil željo, da bi tudi v bodoče iskali vse možne poti združevanja na športnem področju.

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 250 - din, naročnina za zasebnike mesečno 2.000 - din, trimesečno 5.000 - din, letno 20.000 - din, upokojenci mesečno 1.500 - din, trimesečno 3.750 - din, letno 15.000 - din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000 - din, letno 30.000 - din, nedeljski letno 4.000 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II, nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 55.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.650 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglaš 700 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

29. oktobra 1987

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izda
in lista

ZTT
Trst

IFEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Dva Američana sta bila vojaka bližnjega letalskega oporišča

Komunistični gverilci so severno od Manile ubili domačina in tri ameriške državljane

Odpoklicani ameriški vojaški svetovalec Victor Raphael (na sred) (Telefoto AP)

MANILA — Napet položaj na Filipinih se je včeraj še dodatno zapletel. V različnih akcijah so neznanci, zelo verjetno komunistični gverilci, ubili tri ameriške državljane in enega Filipinca. Predsednica Aquinova ima že nekaj mesecev izredno hude težave z desničarsko usmerjenimi vojaškimi častniki, zadnji njihov poskus državnega udara pa so vladne sile v krvi zatrle. Muslimanski separatisti na otoku Mindanao so začasno utihnili, vse bolj učinkovita pa postaja komunistična gverila. Dodatno zmedo v zapleten filipinski notranjepolitični položaj pa vnaša dejstvo, da so komunisti streljali na Američane, kar se ni doslej še nikoli zgodilo.

Dva od ubitih Američanov sta bila vojaka v ameriški letalski bazi v Clark Fieldu, severno od Manile, tretji umorjeni ameriški državljani pa je bil upokojenec. Domačina so neznanci verjetno ubili po pomoti, saj je nudil pomoč eni izmed žrtev atentatov. Komunistični gverilci so atentate napovedali v začetku oktobra, ko so v po-

ročilu zapisali, da se bodo znesli nad ameriški državljani, če bodo ZDA še naprej podpirale desničarske častnike filipinske vojske.

Filipinska sredstva javnega obveščanja so zadnje dni sprožila pravcato protiameriško »ofenzivo«, vojaška izvedenca ameriškega veleposlaništva naj bi namreč 28. avgusta, med zadnjim vojaškim udarom, bila na strani prevratniškega polkovnika Honasana. Ameriško zunanje ministrstvo je včeraj potrdilo svojo polno podporo vladi Aquinove in je kategorično zanikalo vsako ameriško vpletenost v posle domačih pučistov. Zaradi tega so ameriške oblasti odpoklicale iz Manile polkovnika Victorja Raphaela, ki je menda bil v generalnem štabu filipinske vojske takrat, ko je Gregorio Honasan vodil zadnji državni udar.

Sklep je podprl filipinski zunanji minister Raul Manglapus, predsednik domače zbornice Ramon Mitra pa je bil veliko bolj oster, saj je ameriškega častnika enostavno označil za vohuna.

LSD tudi v Sloveniji

LJUBLJANA — Z izjemo marihuane, ki ji uživanci pravijo trava in jo nekateri sadijo, predelujejo in obirajo kar na zemlji okoli domače hiše, so droge drugih vrst v Sloveniji prihajale iz evropskih in azijskih držav. Zadnji precejšen delovni uspeh delavcev organov za notranje zadeve pa kaže, da so se tudi v Sloveniji začeli ukvarjati z izdelovanjem nevarnih mamil, kot je recimo LSD.

Delavci ONZ so v republiškem središču našli tajni laboratorij, v katerem je 24-letni Ljubljčan izdeloval omejeno sintetično mamilo. »V zadnjem letu smo na območju Slovenije zabeležili precej primerov prodaje LSD, zaradi česar smo sprožili republiško akcijo in prišli do laboratorija, kjer se je mamilo izdelovalo, v njem pa smo našli tudi druge priprave, s katerimi bi osumljenec lahko delal tudi druge vrste tako imenovanih trdih drog. Moram povedati, da laboratorij ni bil vrhunsko opremljen in da je Ljubljčan izdeloval drogo na preprost način, zaradi česar je bila še večja nevarnost za uživalce. Dodati moram, da se tako izdelana droga ni prodajala le na območju Slovenije, ampak tudi v drugih republikah,« je povedal republiški podsekretar za notranje zadeve Janez Dereggi in dodal, da je to v Sloveniji prvi tajni laboratorij za izdelovanje droge.

Proces zaradi orožja na ladji Fathulhair

Javni tožilec zahteval 5 let za Johna Scallana

SAVONA — Javni tožilec je zahteval za poveljnika v Savoni zaplenjene ladje Fathulhair Johna Scallana pet let zapore in tri milijone lir globe, ker je prekršil določila o trgovini z orožjem. Na ladji Fathulhair so namreč zaplenili več kot 14 ton raznega orožja, ki je bilo uradno namenjeno v Dubai, po vsej verjetnosti pa bi moralo prispeti v Irak. Kapitan se je med včerajšnjo razpravo branil s trditvami, da je kontejner z orožjem vkrcal v Liverpoolu, a da je bil prepričan, da so v kontejnerju le nadomestni deli za orožje. Menil je, da je vse v redu, saj so mu razne agencije obljubile, da bodo poskrbele za vsa zakonska pooblastila. Javni tožilec pa je zavrnil take trditve. Pri Scallanu so namreč preiskovalci našli pismo, v katerem mu brodar ukazuje, naj spremeni tovarne listine, potem ko bo izplul iz zadnjega evropskega pristanišča.

Obtožnici za Južna Tirolca

BOCEN — Bocenski preiskovalni sodnika Mario Martin je uradno obtožil 50-letnega Franza Fricka iz Möltna (Meltna) in 32-letnega Dieterja Alessandrinija iz Kalterna (Caldaro), da sta kriva za vrsto atentatov na Južnem Tirolskem od 1. aprila 1986 do 31. januarja 1987. Po mnenju sodnika sta Frick in Alessandrini izvedla atentate na bocenska stanovanja misovskega poslanca Mitola in demokrščanskega odbornika Ferrettija, v Meranu sta poškodovala avtobus iz Matere, v Bocnu osebni avtomobil, kriva pa naj bi bila tudi za atentat na meranski Palace Hotel, ko je v njem bil minister Andreotti. Preiskovalni sodnik pa jih je oprostil obtožbe za druge atentate.

Obtožnica ju bremeni združevanja v teroristične name-ne, atentatov proti javni varnosti, posesti razstreliva in rušenja stavb. Dvojico so varnostne sile aretirale že pred osmimi meseci.

Zaskrbljujoče vesti z oporišča McMurdo Luknja v antarktični ozonosferi se še širi

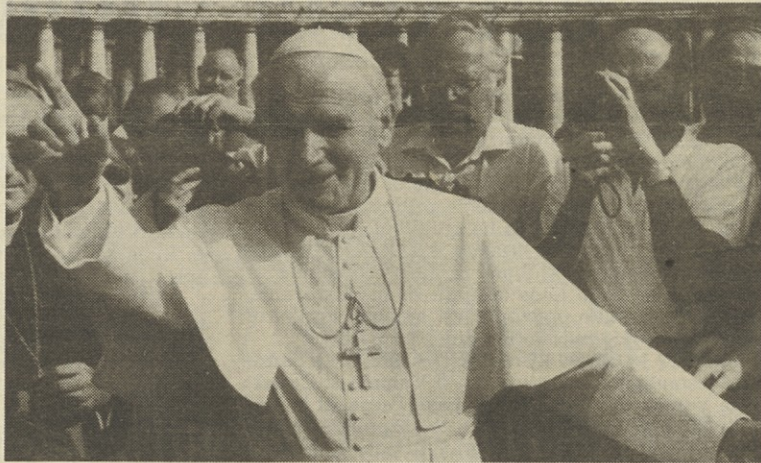
WASHINGTON — Luknja v ozonosferi nad Antarktiko se je še razširila, koncentracija ozona pa je v zadnjih dveh mesecih padla za 97 odstotkov. Zaskrbljujoča vest prihaja z ameriškega antarktičnega oporišča McMurdo, kjer že drugo poletje znanstveniki proučujejo ta zaskrbljujoči pojav.

Na zatožni klopi so ponovno klorirani ogljikovodiki, predvsem freoni in frigeni, ki jih uporabljajo kot razpršilne pline za spreje in kot ohlajevalna sredstva v hladilniških spiralah, v manjši meri klorirani ogljikovodiki, ki jih zasledimo v raznih poliestrskih penah. Koncentracija teh plinov že povzroča razpadanje ozonske plasti tudi v ozračju nad srednjimi zemljepisnimi širinami. Tako so v ozračju nekaterih ameriških držav ugotovili od 7 do 8 odstotkov nižjo koncentracijo ozona v primerjavi z meritvami pred desetimi leti. Najbolj zaskrbljujoče ugotovitve pa prihajajo z Antarktike, tako da je docent harvardske univerze Michael McElroy pozval vso mednarodno skupnost, naj končno prepove uporabo kloriranih ogljikovodikov. Ozonska plast je namreč neobhodno potrebna za življenje na zemlji, ker bi brez tega filtra ultravijolični žarki nemoteno obsevali zemeljsko površje.

Na antarktičnem oporišču McMurdo so zaskrbljeni za zdravje udeležencev odprave, ker je jakost sonca štirikrat močnejša kot v sončni Kaliforniji, tako da so zabeležili že prva očesna vnetja.

Ob tem pa strokovnjaki navajajo, da so ti plini skrajno obstojni in da bomo negativne posledice občutili še dolga desetletja in stoletja, tudi v primeru da bi te pline takoj prepovedali. Seveda pa se s tem ne strinja industrija, ki trdi, da so ugotovitve znanstveno nedokazane — sla po lahkih dobičkih je močnejša od zdrave pameti.

Pogoji za obisk papeža v SZ še niso dozoreli

KIJEV — »Pogoji za prihod papeža v Sovjetsko zvezo še niso dozoreli,« je skupini tujih dopisnikov izjavil metropolit Kijeva in Galicije Filaret, ko je govoril o velikih proslavah tisočletnice pokristjanjevanja kijevske Rusije (988), ki jih bo ruska pravoslavna cerkev imela poleti prihodnje leto. Na slavlja vabijo po besedah neformalnega »zunanjega ministra« ruskega pravoslavja Filareta, najvišje dostojanstvenike vseh krščanskih cerkev, s katerimi vzdržuje ruska pravoslavna cerkev bratske stike, začeniš z rimskokatoliško cerkvijo. Iz njenih vrst vabijo ne le predstavnike Vatikana, marveč tudi predstojnike nacionalnih škofovskih konferenc oziroma metropolij (slišati je, da se bo morda slovesnosti udeležil tudi ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar).

Kaj pa je tisto, kar rusko pravoslavno cerkev tako daleč ločuje od sedanjega papeža, da mu ne namerava poslati vabila na tisočletnico?

Metropolit Filaret je bil z odgovorom kar jasen: gre za religiozne razloge, med poglavitnimi pa je težavni spor okoli tako imenovane unije oziroma ukrajinske uniatske cerkve.

Po priključitvi večjega dela današnje Ukrajine Rusiji je med delitvami poljskih ozemelj prišlo do tega, čemur uradno sovjetsko zgodovinskeje in ruska pravoslavna cerkev pravita »podjarmljenje dela Ukrajine s strani rimskokatoliške cerkve« (1596). S tako imenovano unijo so ta ozemlja in cerkev na njej podredili papežu v Rimu. Postopoma so verniki - za katere menijo, da so dotlej bili sestavni del ruske pravoslavne cerkve - postali udje rimskokatoliške cerkve. In s tem naj bi bilo porušeno sveto načelo avtokefalnosti. (Mimogrede: ruska pravoslavna cerkev sploh noče ničesar slišati o avtokefalnosti makedonske pravoslavne cerkve).

Uniatska cerkev je bila v vsej poznejši zgodovini Rusije in Poljske predmet sumničen, saj je dobršen del Ukrajincev vezala na ka-

tolicizem. V prelomnih trenutkih se je njena vloga pokazala v protiruski (pozneje protisovjetski) in protipoljski luči.

Ko je Stalin po sporazumu s Hitlerjem priključil zahodne predele Ukrajine (Lvov, Luck, Stanislavov in Užgorod) z delom Galicije k Sovjetski zvezi, se je zapečatila usoda unijatov: po vojni jih je preprosto razagal, duhovnike v Sibirijo, vernike pa podredil pravoslavju.

Odslej živi unijatstvo v glavnem v emigraciji. Zdaj pa je vrhovni poglavar ukrajinske ruske pravoslavne cerkve Filaret prvič javno priznal, da v Ukrajini vendarle še obstaja »grškokatoliška cerkev«, ki da ima tri škofo in le nekaj tisoč vernikov.

V šestdesetih letih je vodstvo pravoslavne cerkve poskušalo stopiti v stik z unijati, pa so ti zavrnili vsakršni dialog. V poznejših pogovorih z Vatikanom so postavljali pogoje, da unijatstvo ne bi smelo biti več ovira za pogovore v ekumenskem duhu, toda z novim papežem Janezom Pavlom II. je vse spet padlo v vodo, saj je še letos med svojim obiskom na Poljskem javno obudil »spomine« na brate iz uniatske cerkve.

Drugo sporno vprašanje je katoliška Litva. Papež je med zadnjim obiskom na Poljskem v bistvu tudi slavil obletnico katolištva združene poljsko-litvanske cerkve. Vrhovni poglavar rimskokatoliške cerkve je izrekel nekakšen pogoj za svoj morebitni obisk v ZSSR, češ da bi v vsakem primeru hotel iti med katoličane v Litvi.

»Če se bo unijatski problem še naprej tako zaostroval, lahko to povzroči ohladitev v dialogu med pravoslavjem in katolicizmom,« svari pred nadaljnji prepri eden najvišjih dostojanstvenikov ruskega pravoslavja, metropolit Filaret, ter hkrati opozarja, da so združene pravoslavne cerkve letos v Ženevi posvarile katoliško cerkev na problem unije, ki ne bi smel ostati kamen spotike med obema največjima krščanskima skupnostima.

ANTON RUPNIK

JO / MESTO CVETJA

Piše in riše: Matjaž Učakar

